

บทที่ 6

การพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผล

วิวัฒนาการทางการแพทย์ของตะวันตกมีความเกี่ยวข้องกับศาสนา โดยเฉพาะในช่วงยุคกลาง อิทธิพลของศาสนาเข้ามาอย่างมากในการอธิบายเรื่องราวของความเจ็บป่วย กล่าวกันว่าความเจ็บป่วยถูกพิจารณาว่า เป็นเรื่องของบาปกรรมมากกว่า มาจากการเป็นโรค และการวิดิ ยัย บำบัดรักษาอยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจศาสนา (Religious Authority) และความเจ็บป่วยบางครั้งถูกพิจารณาไปเกี่ยวข้องกับเรื่องอาชญากรรม (Crime) ถือว่าพฤติกรรมและการแสดงความรู้สึกบางอย่าง เป็น สภาวะเบี่ยงเบน (Deviant State) จนจนมีวิวัฒนาการของแนวความคิดเรื่องโรคจิต (Mental illness) มาใช้ตีความพฤติกรรมความคิดเรื่องของภูตผี (Devil) จึงค่อย ๆ เชื่อมคลายไป ต่อมา มีการรวบรวมเอาเรื่องของการติดยา การติดแอลกอฮอล์มาเป็น การเจ็บป่วยชนิดหนึ่ง (Renee C Fox, 1989: 29) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมในช่วงเวลานั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรักษาพยาบาล และ วิวัฒนาการทางการแพทย์ มีการค้นคว้าทดลองต่าง ๆ เพื่อให้ควบคุมโรคติดต่อและโรคมัยอื่น ที่คุกคามสวัสดิภาพของมนุษย์ เช่น กรณีการค้นพบเชื้อโรคของ Pasteur ทำให้เกิดแนวความคิดที่เน้นเรื่องเชื้อโรค สนใจกลไก ในร่างกายมนุษย์ และหาทางกำจัดและควบคุมเพื่อรักษาชีวิตผู้คน (Andrew C. Twaddle, 1977: 53)

สำหรับวิวัฒนาการทางการแพทย์แผนไทยที่สืบต่อกันมาแต่โบราณจะเป็นการศึกษา ด้วยตนเองและความรู้ก็จะถ่ายทอดกันในครอบครัว มีลักษณะเป็นการแพทย์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางและการรักษามีการผสมผสานความเชื่อไสยศาสตร์ มีการใช้ยาพอก สมุนไพร ยาต้มต่าง ๆ ยาทา และยาพัน ปี พ.ศ. 2465 มีการจัดบันทึกไว้โดยชาวต่างชาติว่า คนไทยมีหมอมามากมาย เช่น หมอยาหมอมผี หมอคนวด หมอเวทมนตร์ หมอดำยา อย่างไรก็ตาม ปี พ.ศ. 2371 คนไทยเริ่มได้รับการรักษาแบบตะวันตก ในช่วงรัชกาลที่ 3 มีมิชชันนารี ชื่อ Carl Friedrich Gutzlaff เข้ามาเผยแพร่ศาสนาและรักษาโรค วิธีการของมิชชันนารี คือแจกคำภีร์ศาสนาและแจกยารักษาโรคด้วย ผู้นำความเจริญทางการแพทย์สมัยใหม่ของไทยคือ หมอบรัดเลย์ (Dr. Dan Beach Bradley) เข้ามาประเทศไทยประมาณ ปีพ.ศ. 2378 ได้นำวิธีการปลูกฝีและผ่าตัดเข้ามาใช้เป็นผลสำเร็จ บันทึกของหมอบรัดเลย์กล่าวว่า “มีผู้ป่วยมากกว่า 100 คน ได้ให้ผู้ป่วยเหล่านั้น สวดมนต์และอ่านพระคัมภีร์ ก่อนที่จะให้ยารักษาโรค เพื่อเป็นการชกแจงคนป่วย ให้เห็นฤทธิ์เดชของพระเจ้าว่าศักดิ์สิทธิ์เมื่อสวดมนต์และกินยาจะได้หายดีและต่อไปจะได้มีความเชื่อถือในพระเจ้ามาก” (พิชญา พัฒนา, 2509:114) ดังนั้นเราจึงกล่าวได้ว่าพัฒนาการทางการแพทย์ของสังคมได้ก็ตามย่อมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยที่เข้ามาเช่น กระแสของสังคมวัฒนธรรมและผู้ที่ป็นบุคลากรทางการแพทย์

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยสนใจพฤติกรรมของการรักษาพยาบาลในระดับปัจเจกบุคคล จึงทำให้มุมมองแคบลงมา โดยพิจารณาปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการรักษาโรคด้วยการใช้พลังจักรวาล

ผลจากการเก็บข้อมูลสามารถอธิบายได้อย่างอิงกับแนวคิดได้ดังต่อไปนี้
 สมมติฐานข้อที่ 1 ความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานก่อให้เกิดการใช้พลังจักรวาลรักษาโรค

ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 17 คนให้เหตุผลด้านความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานทางร่างกาย ในการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล ซึ่งมีเงื่อนไขว่า เป็นโรคที่ไม่รุนแรง สิ่งที่เกิดขึ้นนี้อธิบายได้ตามแนวคิดต่อไปนี้

ความคิดแบบการหน้าที่นิยม (Functionalism) เชื่อว่า แง่มุมต่างๆของวัฒนธรรมช่วยตอบสนองมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ผลงานศึกษาของ Malinowski (David Hick & Magaret A Gwyne, 1996 : 50) พบว่า พิธีกรรมความเชื่อของชาวโทรเบเรียน มีบทบาททางจิตวิทยา ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจ ให้มีกำลังใจ ในการต่อสู้กับชีวิตและความยากลำบาก มนุษย์ทุกคนมีแนวโน้มที่หลีกเลี่ยงความทุกข์ทรมาน และต้องการความสุขกายสบายใจ ดังนั้น กล่าวได้ว่า พิธีกรรมจึงมีหน้าที่ช่วยสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้กับมนุษย์ ไม่ว่าในสังคมใดก็ตาม

ในส่วนตัวของบุคคลหนึ่งปัญหาที่น่าสนใจ คือ บทบาทของความไม่สบายใจที่เป็นผลทางด้านจิตวิทยา เมื่อมีความกังวลใจมาก คนเราอาจจะแสวงหาวิธีการรักษาบ่อยๆ ครั้ง และในหลายรูปแบบ หรือในทางตรงกันข้าม อาจจะไม่สนใจจะรักษา Zola กล่าวว่ารูปแบบของอาการจะมีอันตรายมากสำหรับบุคคลหนึ่งมากกว่าอีกบุคคลหนึ่ง Rosenstock เชื่อว่า บัณฑิตบุคคลจำเป็นต้องมีความพร้อมทางด้านจิตใจ ก่อนที่จะลงมือกระทำ และต้องมีความเชื่อมั่นว่าการกระทำดังกล่าว จะช่วยลดอันตรายของการคุกคามท้ายที่สุดต้องมีกลไกช่วยกระตุ้นการตอบสนองของบุคคล อย่างไรก็ตาม Zola พบว่า บัณฑิตบุคคลจำเป็นต้องไปพบแพทย์ หลังจากที่มีความขัดแย้งกับพ่อแม่ มีความยากลำบากในที่ทำงาน และมีเหตุการณ์ไม่พึงปรารถนาในสังคมอื่นๆ อีก (David Tuckett , 1986 : 171)

กลไกที่ผลักดันให้ผู้ป่วยแสวงหาความช่วยเหลือตามที่ Zola เสนอไว้มี 5 ประการคือ

- 1) วิกฤตการณ์ระหว่างบุคคล
- 2) การค้นพบว่าอาการป่วยมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์บุคคลและสังคม
- 3) การลงโทษโดยคนรอบข้างเมื่อบุคคลปฏิเสธที่จะรักษาพยาบาล
- 4) การค้นพบว่าอาการป่วยมีผลต่อกิจกรรมทางกายภาพ
- 5) เมื่อมีอาการป่วยอย่างปัจจุบันทันด่วน (David Tuckett , 1986 : 178)

อย่างไรก็ตามการเลือกแบบของการรักษาพยาบาล ขึ้นอยู่กับความสำเร็จหรือประสบการณ์จักรวาลส่วนใหญ่ คนที่รักษาจะเป็นโรคที่มีลักษณะเรื้อรัง (Chronic) มากกว่าโรคเฉียบพลัน (Acute) เช่น อุบัติเหตุต่าง ๆ นอกจากนี้ ความรุนแรงของโรคพิจารณาได้จากประสบการณ์ของคน

รอบข้างและอาการที่แสดงออกมาขณะปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ปัจจัยอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องที่ทำให้คนตัดสินใจมารักษาพยาบาลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับชนิดของโรคที่เป็น เช่น โรคบางชนิดไม่ต้องการรักษาที่หายเองตามธรรมชาติ เช่น หวัด การออกหัด ไอ จาม แต่โรคที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหาทางเลือกในแบบอื่นนอกจากแผนปัจจุบัน คือ โรคเรื้อรังที่หมดทางรักษาทางการแพทย์สมัยใหม่ เช่น อัมพาตมะเร็ง ซึ่งผู้ป่วยต้องหาทางเลือกเพื่อการอยู่รอดจะต้องหาที่รักษาหลายแห่งและบางกรณีก็ ผู้ป่วยหวาดกลัวการสูญเสีย กลัวความทรมาน เช่น ต้องรับการผ่าตัด ก็อาจจะตัดสินใจเลือกรักษาด้วยวิธีการอื่นที่เสี่ยงน้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม ชนิดของโรคนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ โรคทางกายและโรคทางใจ (Psychic and Somatic Diseases) โรคทางจิตหรือทางสมองเกิดจากความบกพร่องทางประสาท เช่น วิกฤตจิต (Psychosis) โรคประสาทกังวล (Anxiety Neurosis) และโรคเสแสร้ง (หรือโรคสำออย) (Hysterical and Conversion Reaction) อาการป่วยเช่นนี้อาจจะรักษาด้วยวิธีการแบบแพทย์แผนใหม่ไม่ได้ผล เพราะไม่ได้มีสาเหตุที่ชัดเจนแบบโรคทางกายภาพ คนเหล่านี้ ส่วนหนึ่งมีอาการชุนเคืองใจ เศร้าใจ ไม่สบายใจ ต้องการได้รับความเอาใจใส่จากญาติ และความสนใจจากคนรอบข้าง ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะการดูแลคนไข้เมื่อรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล จะมีความเป็นกันเองและซักถามอาการอย่างใกล้ชิด ตัวต่อตัวคนรักษามีเวลาจะพูดคุย และอธิบายให้คนไข้ฟังเกี่ยวกับการรักษา ที่มีลักษณะเป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับคนไข้บางคน เช่น เหตุใดจึงต้องแตะตัวคนไข้ การแตะตัว โดยใช้มือสัมผัส ผู้วิจัยคิดว่า น่าจะช่วยผ่อนคลายความกังวลใจเสมือนเป็นสัมผัสบำบัด ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกได้ถึงความเอาใจใส่และความใกล้ชิดกันเปรียบได้เหมือนกับเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความรู้สึกโอบอ้อมอารี มีความกรุณาเหมือนตอนที่คนเราได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ และพ่อแม่แสดงท่าทางตองสนองทางร่างกาย และถ้าเป็นกรณีที่ผู้ป่วยเป็นโรคร้ายแรงที่มีความรู้สึกอับอายต่อสังคม เช่น เป็นโรคเอดส์การจดบันทึกอาการในสมุดรักษาโรค ก็จะไม่ใช้คำว่าโรคเอดส์ แต่จะเสี่ยงว่าเป็นโรคภูมิแพ้ และนอกจากนี้อาสาสมัครที่เป็นคนรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล ยังมีความรู้สึกอยากช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เพราะเชื่อว่าเป็นการทำบุญทำกุศล

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งของผู้วิจัย คือ วิธีการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลจะเน้นความถูกต้องของการปฏิบัติ คือ มีระเบียบแน่ชัดในการรักษาโรค เช่น ป่วยเป็นโรคอะไรจะต้องแตะสัมผัสที่ส่วนใดของผู้ป่วยซึ่งคนรักษา จะต้องเรียนรู้จากการฝึกอบรมและต้องรับทราบกฎระเบียบของการรักษาอื่น ๆ เช่น ห้ามดื่มสุราเมื่อรักษาโรค

อาจกล่าวได้ว่า เมื่อคนเรามีความเชื่อในพลังอำนาจหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความเชื่อมั่นทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการพิสูจน์ ในกรณีนี้ทำให้รู้สึกว่าการเชื่อเป็นจริงเสมอและทำให้ความเชื่อมีพลังในตัวเองและอาจเป็นไปได้ที่โรคภัยไข้เจ็บบังเอิญหายเอง

แผนภูมิแสดงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจเลือกการรักษาพยาบาล

ผู้ป่วย	ผู้ให้บริการ	ปัจจัยแทรกซ้อน
<p>ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการรักษาพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> • อาการเจ็บป่วย • ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชากร • ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 	<p>ปัจจัยที่มีผลให้ผู้บริการเลือกให้บริการในลักษณะใดแก่ผู้มารับบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและประชากรของผู้ป่วย • ความสามารถในการซื้อบริการของผู้ป่วย • ระบบและระเบียบในสถานพยาบาล • ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการ 	<p>ความพอใจในการต้อนรับและการเอาใจใส่ของสถานพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> • ระบบการส่งต่อผู้ป่วยโดยบุคคลกรทางการแพทย์ • โดยเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง ฯลฯ

แนวความคิดการหน้าที่นิยม (Functionalism) เชื่อว่า สังคมประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ค้ำจุนระบบ เป็นองค์ประกอบที่ช่วยรักษาสังคมให้ทำหน้าที่ต่อไปได้ หากองค์ประกอบใดมีการเปลี่ยนแปลงก็จะมีผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ไปด้วย (David: 49) เช่นเดียวกับวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยการทำงานของระบบต่าง ๆ เช่น ระบบการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อเป็นการจัดการปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บของมนุษย์ นับว่าเป็นการตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ตามที่ Malinowski กล่าวว่า เป็นความจำเป็นที่มนุษย์ ต้องการมีเพื่อความอยู่รอดของชีวิต (งามพิศ สัตย์สงวน ,2540 : 33)

การรักษาโรคภัยไข้เจ็บของมนุษย์ เช่น การรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลเป็นความพยายามที่เกิดจากแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม ที่เป็นไปในลักษณะของลัทธิสุขนิยม (Hedonism) นั่นคือ มนุษย์มีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงความทุกข์และต้องการความสุข ในทางจิตวิทยา แยกแรงผลักดันพฤติกรรมออกเป็น 2 แบบ คือแรงผลักดันทางกาย และแรงผลักดันทางจิต แรงผลักดันทางกายประกอบด้วย ความหิว ความต้องการทางเพศและความเจ็บป่วย สิ่งเหล่านี้มีลักษณะเป็นการตอบสนองสัญชาตญาณที่มนุษย์โดยทั่วไป ต้องมีสิ่งเหล่านี้สอดคล้องกับความต้องการทางสรีระของมาสโลว์) แนวคิดของมาสโลว์ เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการทางร่างกายซึ่งเป็นความต้องการขั้นแรกสุด เมื่อมีความรู้สึกทุกข์ทรมานและไม่สบาย จึงต้องแสวงหาวิธีการรักษาเพื่อบรรเทาหรือระงับความเจ็บป่วยนั้น

ดังนั้นการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล (Universal Energy) นับว่าเป็นทางเลือกหนึ่งในการรักษาพยาบาลคนเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นมาในสังคมไทย การรักษาจะมีวิธีการเฉพาะอย่างและไม่มี การเก็บเงินค่ารักษาพยาบาล โดยมีลักษณะการเปิดกว้างให้แก่ทุกคนในสังคมไม่จำกัด เพศ วัย และสถานภาพทางสังคมใดก็ตามสามารถให้บริการรักษาพยาบาลได้ กล่าวได้ว่าเป็นนวัตกรรม (Innovation) ในสังคมไทยเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา (Dynamic Society)

ความสัมพันธ์ของผู้ที่ให้การรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลและผู้รับการรักษามีลักษณะที่ ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด คนไข้มีอิสระและไม่ต้องยึดถือกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดเหมือนโรงพยาบาล ผู้ให้การรักษา ให้บริการรักษาพูดคุยและซักถามอาการคนไข้อย่างไม่เป็นทางการ ความสัมพันธ์ ระหว่างกันมีลักษณะเอื้อเฟื้อและเอาใจใส่ให้การต้อนรับทุกคนที่เข้ามามีการต้อนรับคนโดยไม่คำนึง ถึงสถานภาพทางสังคม ทำให้ช่วยลดความไม่เท่าเทียมกันทางสุขภาพ (Health inequality as cultural deprivation) ช่วยลดความเสียเปรียบทางสังคม (Positime relationship) และเข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึง ไม่จำกัดชนชั้น ปัจจุบันมีการเกิดขึ้นของโรคชนิดใหม่ และโรคเก่าที่ยัง รักษาไม่หมดโรคเอดส์ เป็นพัฒนาการของการค้นพบโรคชนิดใหม่ มีกำเนิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 80 กล่าวกันว่า "เป็นการเกิดขึ้นที่น่าอัศจรรย์ของการติดเชื้อโรคทางภูมิคุ้มกันที่มีความบกพร่องในคนที่ปกติ" ต่อมากลายเป็นโรคติดต่อที่มีอยู่ทั่วไปพร้อม ๆ กับความทันสมัยของความ เป็นเมืองโรคเอดส์ เป็นตัวอย่างของความบกพร่องทางหน้าที่ของสังคม ที่ไม่สามารถจะควบคุม โรคและให้ความปลอดภัยแก่สมาชิกสังคมได้ นอกจากนี้โรคที่มักจะเกิดขึ้นกับสังคมเมือง อุตสาหกรรมสมัยใหม่เช่น อเมริกา คือ โรคหัวใจ มะเร็ง โรคจิต อุบัติเหตุ และการฆ่าตัวตาย มีการกล่าวว่า อเมริกาอยู่ใน ยุคของความเสื่อมโทรมของโรคภัย (The age of delayed degenerative diseases) อายุขัยของคนมีการเพิ่มขึ้น เนื่องจากสามารถควบคุมโรคติดต่อได้ ผล แสดงว่าการแพทย์สมัยใหม่ ยังควบคุมโรคภัย ได้ไม่สมบูรณ์แบบ (Reenee CFox, 1989: 6) จึงเป็นไปได้ที่พวกเราแสวงหาทางเลือกอื่นในการรักษาโรค นอกจากนี้ความเจ็บป่วยบาง ชนิดได้รับอิทธิพลจากสังคมและวัฒนธรรม ในวิธีการรักษาโรคคนในสังคมจึงแสวงหาวิธีการรักษา โรค (Folk medicine) เฉพาะตัว เพื่อรักษาโรคพื้นบ้าน (Folk Illness หรือ Culture bound Syndrome) เช่นเดียวกับ โรคบางชนิดที่ชาว Navajo เชื่อว่าคนผิวขาวไม่รู้จักอาการและวินิจฉัยโรคไม่ได้ ซึ่งโรคนี้มีความเกี่ยวข้องกับไสยศาสตร์และเวทมนต์ (Reenee C Fox 1989:7) แสดงให้เห็นว่าคนเรามีแนวคิดด้านการปรับตัว ต้องการจัดการกับสภาพความเจ็บป่วย เพื่อลด ความไม่แน่นอนในชีวิต ทำให้ดูเหมือนว่าสภาวะการณของโรคควบคุมได้ การหาทางรักษาโรค นี้เกิดมาจากสภาวะที่คนเราต้องเผชิญและพยายามใช้เทคนิคความรู้และทรัพยากรที่มีอยู่จัดการกับ ความเจ็บป่วย (David Mechanic, 1978: 31)

การใช้พลังจักรวาลในการรักษาโรคก็เป็นความพยายามในลักษณะเดียวกัน ที่จะช่วยจัดการควบคุมโรคภัยในสังคมที่ไม่พึงปรารถนา ที่ไม่สามารถรักษาด้วยวิธีการแบบตะวันตกได้ แสดง

ให้เห็นว่าการรักษาพยาบาลมีการเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของสังคม ช่วยในการควบคุมสังคม (Social Control) และวิชาชีพสังเคราะห์ ยังมีเนื้อหาคำสอนที่เป็นลักษณะคล้ายความเชื่อ ตลอดจนมีการกำหนดรูปแบบพิธีกรรมต่าง ๆ ในการใช้รักษาโรค

อย่างไรก็ตาม Bronislaw Malinowski เขียนไว้ว่า คนเราแม้ว่าจะมีความเจริญมากเพียงใด ก็ยังหวาดกลัวเรื่องความตายและความเจ็บป่วย เนื่องจากเป็นเรื่องยังอธิบายได้ไม่ชัดเจนแจ่มแจ้ง วิทยาศาสตร์อธิบายได้ว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไร แต่ไม่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมสิ่งเหล่านี้จึงเกิดขึ้น ดังนั้นเรื่องเกี่ยวกับความตาย และความเจ็บป่วยจึงเป็นเรื่องน่าสลดใจ เมื่อก้าวถึงการที่ผู้ป่วยตัดสินใจไปหาวิธีการรักษาในสถานที่ต่าง ๆ กัน (Health Service agent) ได้รับอิทธิพลจากสังคมและวัฒนธรรม และสังคมวัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างคนไข้และคนรักษา สังคมไทย ยึดถือการให้ความเคารพผู้ที่มีพระคุณ เมื่อมีผู้ให้การรักษาโรคได้ทำให้เกิดการเคารพยกย่อง และยกสถานภาพของผู้ให้การรักษา การใช้คำว่า "หมอ" ในสังคมไทยจึงแสดงความหมายของการให้ความสำคัญ ในความสามารถและความชำนาญในการรักษาโรคของหมอ และถือว่าหมอได้ช่วยเหลือบรรเทาความเจ็บป่วย ความสัมพันธ์เช่นนี้จะนำไปในลักษณะที่เป็นการช่วยเหลือกันและยึดหลักเมตตากรุณา

สมมติฐานที่ 2 ครอบครัว เครือญาติ มีอิทธิพลทำให้คนมีพฤติกรรมการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล

ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานของชีวิตสังคม สำหรับนักสังคมวิทยา ครอบครัวเป็นระบบของความสัมพันธ์สังคมครอบครัว ประกอบด้วยคู่สมรสและลูกๆ ครอบครัวจะรู้สึกเองว่าเป็นครอบครัวและจะถูกรับรู้โดยคนอื่น ๆ ว่าเป็นครอบครัว Bell และ Vogel (Ann Oakley; 1986 : 75) กล่าวว่า ครอบครัวมีหน้าที่ 1)สนองความต้องการทางเพศ 2)ผลิตและเลี้ยงดูสมาชิกสังคมครอบครัวมีลักษณะเป็นหน่วยที่ปรับเปลี่ยนได้และสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางเศรษฐกิจสังคม Parson (Ann Oakley; 1986 : 76) เชื่อว่า บุคลิกภาพของมนุษย์ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากกระบวนการที่เรียกว่า การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) กระบวนการนี้เริ่มต้นมีขึ้นในครอบครัวที่เปรียบเสมือนโรงงานที่สร้างบุคลิกภาพของมนุษย์ การสร้างมนุษย์ให้แสดงบทบาท จะต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคมอื่นที่อาศัยอยู่ บทบาทของมนุษย์มีรูปแบบที่เหมือนกัน (Steriotype) เช่น เป็นพ่อ แม่ ลูก ครอบครัวจะเลี้ยงดูบุตรโดยได้รับอิทธิพลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อน ญาติพี่น้องและสื่อมวลชน และถือว่าครอบครัวมีความสำคัญโดยเป็นพื้นฐานในการเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพมนุษย์

สำหรับวัฒนธรรมไทย สอนให้คนไทยยกย่องผู้มีอาวุโส สอนให้คนไทยมีนิสัยอ่อนโยน ไม่ก้าวร้าวต่อผู้ใหญ่ (อมร พงศาพิชญ์ ,2537 : 86) การอบรมสั่งสอนเช่นนี้ ทำให้เด็กไทยได้รับ การคาดหวังให้เชื่อฟังและทำตามผู้ใหญ่ จึงมีแนวโน้มว่าลูก ๆ จะทำกิจกรรมใดก็ตามที่พ่อแม่เข้าร่วมกิจกรรมจากการสังเกต ผู้วิจัยพบว่าลูกๆ มักจะมาพร้อมกับพ่อแม่ เมื่อมารับการรักษาพยาบาล ด้วยพลังจักรวาลและเดินทางพร้อมกันทั้งครอบครัว กรณีที่พ่อแม่สูงอายุ หรือป่วยหนัก ลูกหลานที่โตพอสมควรก็จะพามารักษาโรค หรือกรณีที่ลูกยังอายุน้อย พ่อแม่ก็จะเป็นฝ่ายพามารักษาโรค การรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลไม่ใช่เป็นเพียงการรักษาโรคเท่านั้น แต่ยังสามารถช่วยให้คนที่ปกติรักษาสุขภาพการมีสุขภาพที่ดีต่อไปได้ จึงเป็นแนวโน้มที่ว่า สมาชิกทุกคนไม่ว่าจะป่วยหรือไม่ก็ตาม สามารถรับพลังจักรวาลได้ทุกคน ถ้าเด็กยังอยู่ในวัยเรียนก็มักจะได้รับคำแนะนำให้รับพลังจักรวาลเพื่อช่วยให้ฉลาดและเรียนเก่ง

ผลการเก็บข้อมูลพบว่า ผู้ให้เหตุผลเกี่ยวกับเครือญาติและครอบครัวมีจำนวน 13 คน ผู้ที่มารับการรักษาเพราะเหตุผลนี้มักจะมารักษาพร้อมกับบุคคลในครอบครัว โดยที่อาจมารักษาโรคด้วยกัน ทั้งสามีและภรรยาหรือ ฝ่ายหนึ่งเป็นคนถูกพามา เช่น กรณีของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4 ที่เป็นโรคเส้นโลหิตในสมองแตก ต้องให้ลูกหลานช่วยพามาทำการรักษา หรืออีกกรณีหนึ่งญาติเป็นเพียงผู้แนะนำให้มารับการรักษา เพราะตนได้รับผลสำเร็จในการรักษา เช่น กรณีของผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 20 ที่ได้รับคำแนะนำให้มารักษา การพาคนในครอบครัวมารับการรักษาแสดงให้เห็นความผูกพัน รัก และห่วงใยในสุขภาพที่มีต่อกันในครอบครัว แสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีความอบอุ่นและแนบแน่นในความสัมพันธ์ ซึ่งความผูกพันในตัวญาติแต่ละคนมีความไม่เท่ากัน สามีภรรยาอาจจะผูกพันกันลึกซึ้งกว่าจึงพากันมารักษา ขณะที่ญาติห่าง ๆ อาจเป็นเพียงบอกเล่าหรือแนะนำด้วยปากเปล่า ทั้งนี้ น่าจะขึ้นอยู่กับระดับอาการของผู้ป่วยด้วย เช่น ผู้ป่วยที่เดินไม่ได้ต้องจำเป็นต้องพึ่งพาญาติให้พามา บางรายอาจถึงขนาดห้ามกันมารักษา เช่น ผู้ป่วยอัมพาต

เราอธิบายได้ว่า ระบบนี้เกิดขึ้นได้ เพราะ สังคมไทยมีความผูกพันกับเครือญาติ เมื่อมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น การเจ็บป่วยนี้จึงไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นเรื่องของญาติพี่น้องและสังคมด้วย

สมมติฐานข้อ 3 กลุ่มเพื่อนทำให้เกิดการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล

ผู้ที่มารักษาโรคด้วยพลังจักรวาลเพราะอิทธิพลของเพื่อน เช่น เพื่อนร่วมงานหรือคนรู้จัก มีจำนวน 13 คน ใน 13 คนนี้ 9 คนได้รับคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน ขณะที่ อีก 4 คนคือ ผู้ให้

สัมภาษณ์ คนที่7และ11 ได้รับคำชักชวนจากเพื่อนในวัยเกษียณ 1คน ได้รับคำแนะนำจากเพื่อนบ้าน ขณะที่ อีก1 คนไม่ระบุว่าเพื่อนมาจากที่ไหน และเป็นประเภทใด เราอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ว่า

สังคมไทยมีความเชื่อที่มีลักษณะการผสมผสานความเชื่อ คนไทยเชื่อทั้งการแพทย์สมัยใหม่ (Modern Medicine) ที่มีการเชื่อว่าสาเหตุของโรคมมาจากธรรมชาติ (Natural Origin) และขณะเดียวกันคนไทยยังรักษาโรคด้วยวิธีการดั้งเดิมเช่น ใ้ยาสมุนไพรการไปหาหมอพื้นบ้าน การไปหาหมอพระลักษณะเช่นนี้ทำให้การอธิบายเรื่อง Folk Dichotomy ของ George Foster มีความเป็นจริงมากขึ้น คนไทยนอกจากจะพึ่งตนเองในการรักษาโรคแล้ว ยังมีแนวโน้มจะรวมกรรมวิธีรักษาโรคหลายแบบด้วยกัน เช่น ปรีกษาเพื่อน ญาติพี่น้อง คนรู้จัก และคนในครอบครัวที่เรียกว่า Lay Referral System การปรึกษาคนเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในด้านการค้นคว้าคำแนะนำและตัดสินใจในการเลือกใช้บริการรักษาพยาบาล

สมมติฐานที่ 2และ3 นำมากล่าวรวมกันได้ว่า การรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล ได้รับอิทธิพลจากการชักจูงของบุคคลดังต่อไปนี้ คือ ครอบครัว เครือญาติ และเพื่อน บุคคลเหล่านี้ เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดผู้ที่มารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล จึงรวบรวมคำอธิบาย ในเรื่องคนใกล้ชิดได้ตามแนวคิดต่อไปนี้

การมองคุณค่าของกระทำที่มีความเกี่ยวข้องกับอาการของโรคเป็นสิ่งที่ปัจเจกบุคคลเรียนรู้จากสมาชิกของกลุ่มสังคม Freidson บรรยายถึงบุคคลที่เรียนรู้จากสมาชิกของกลุ่มสังคม โดยวิธีการที่เป็นระบบ Lay-referral บุคคลจะแสวงหาคำแนะนำในเรื่องของอาการป่วยจากเพื่อน และ ญาติพี่น้อง Mc kinlay เชื่อว่าถ้าบุคคลมีเครือข่ายของสังคมที่กว้างขวาง มีกิจกรรมที่ต้องร่วมกับผู้อื่นมากมายและบ่อยครั้ง เช่น กิจกรรมร่วมกับเพื่อน เป็นการลดความกังวลใจ ไม่สบายใจ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และผู้ที่มีประสบการณ์ก็จะช่วยให้คำแนะนำ อย่างไรก็ตามในแต่ละกลุ่มสังคมก็จะมีจารีต (norm) เป็นของตัวเอง ซึ่งเหมาะสมกับคนในกลุ่ม และ ช่วยให้เห็นความแตกต่างกับคนกลุ่มอื่น และนอกจากนี้ประสบการณ์ที่ผ่านมาในเรื่องการรักษาพยาบาลที่มีผลดีหรือไม่ดี ของแต่ละคนก็แตกต่างกัน (David Tuckett , 1986 : 169-170)

จากความสัมพันธ์ในเครือข่ายสังคม แสดงว่าการให้ความสนใจทางการแพทย์ของผู้ป่วย มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและอารมณ์ และสังคมก็มีระบบในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการรักษาพยาบาล โดยให้คนรอบข้างมีบทบาทสำคัญ นอกจากจะคำนึง

อิทธิพลของคนรอบข้างแล้ว ทักษะคิดหรือแนวความคิดของคนป่วย ก็จะส่งผลในด้านพฤติกรรมว่าจะเป็ นพฤติกรรมในด้านใดอาจจะก่อความขัดแย้ง กับการให้ความหมายของความเจ็บป่วย หรือแนวทางการรักษาพยาบาลอื่น ๆ

John B Watson (1878 – 1958) กล่าวถึง ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) โดยเชื่อว่ารูปแบบพฤติกรรมเฉพาะอย่างไม่ได้เกิดมาจากสัญชาตญาณ แต่เกิดมาจากการเรียนรู้และสิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างกัน คือสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม เขาเชื่อว่าเขาสามารถฝึกฝนเด็กให้เป็นอะไรก็ได้ตามต้องการโดยการเลี้ยงดู (John J. Macionis , 1997 : 124)

จากแนวความคิดของ John B Watson ทำให้มองเห็นความสำคัญ ของกระบวนการ เรียกว่า การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่บุคคลเรียนรู้และยอมรับรูปแบบของกลุ่มสังคมหรือสังคมเพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกใหม่จะดำเนินรอยตามแบบเดียวกับคนรุ่นก่อน การคงอยู่ของหน่วยของสังคมไม่ว่าจะเป็นองค์การหรือสถาบันต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความมีระเบียบประเพณีของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ช่วยในการส่งต่อและถ่ายทอดความรู้ไปยังสมาชิกใหม่ นอกจากนี้ ในระดับบุคคลกระบวนการขัดเกลาทางสังคมช่วยสร้างบุคลิกภาพ (Characteristics and Personality) ให้กับคนแต่ละคน (Kenneth C.W. Kammeyer , 1987 : 131)

กระบวนการนี้เริ่มต้นมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งต้องผ่านบุคคลหรือตัวแทนที่มีบทบาท ในการอบรมเลี้ยงดูและถ่ายทอดวัฒนธรรม ครอบครัวนับว่าเป็นศูนย์กลางของชีวิตคนเพราะตอนเป็นเด็กคนเราต้องพึ่งพาพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว เด็ก ๆ เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่พ่อแม่สร้างขึ้น นอกจากการเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตทางกายภาพแล้ว ยังจัดที่ให้เด็กในสังคมตามสภาวะครอบครัวที่มี เชื้อชาติ ศาสนา และชนชั้นเฉพาะตัว ทำให้เด็กเข้าใจในความเป็นตัวเอง Mead เชื่อว่าความเป็นตัวตนของเด็ก ค่อย ๆ สะสมจากประสบการณ์สังคม เด็กเรียนรู้ที่จะตอบสนองกับบุคคลอื่นโดยวิธีการที่เรียกว่า การเลียนแบบ (Imitation) โดยในตอนแรกอาจจะยังไม่เข้าใจความหมายของกระทำ เด็ก ๆ เลียนแบบการใช้ภาษา มีการเล่นโดยมีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ เช่น การเล่นแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

นอกจากคนเราจะได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากครอบครัว ยังได้รับจากโรงเรียนที่ฝึกฝนทักษะความชำนาญ และถ่ายทอดความรู้ และที่โรงเรียนจะเปิดโลกทัศน์ของเด็กที่มีภูมิหลังทางสังคมแตกต่างกันมาอยู่ร่วมกัน และเด็กเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน (Peer Group) นั่นคือ กลุ่มสังคมที่สมาชิกมีความสนใจ ตำแหน่งสังคม และอายุใกล้เคียงกัน มักจะเป็นเพื่อนที่โรงเรียนและเพื่อนที่อยู่บ้านใกล้เคียง ในกลุ่มเพื่อนเด็กเรียนรู้ประสบการณ์ที่นอก

เหนือจากประสบการณ์ในครอบครัว (John J Macionis , 1997 : 135)

แม้ว่ามนุษย์จะผ่านการขัดเกลาตั้งแต่เด็ก เมื่อเจริญเติบโตขึ้นมาก็ยังต้องติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น การที่ต้องผูกพันกับคนอื่นตั้งแต่เด็ก ทำให้มีการฝึกฝนจะเรียนรู้จารีตที่เรียกว่า “ Norm of reciprocity “ นั่นคือ เป็นความสัมพันธ์สองฝ่ายที่ตอบแทนกันในเรื่องที่มีค่าเท่าเทียมกัน เมื่อทารกต้องการพึ่งพาพ่อแม่ต้องพยายาม ละความเห็นแก่ตัว และทำตามที่พ่อแม่คาดหวังโดยพ่อแม่จะใช้การลงโทษและให้รางวัล (Punishment and Reward) ดังนั้นเราจึงพบว่า พ่อแม่มีอิทธิพลต่อการสอนและอบรมค่านิยมทัศนคติแก่ลูกและแนวทางที่พ่อแม่สร้างความเป็นตัวตนของลูก ในฐานะที่เป็น Significant others นอกจากนี้พ่อแม่และคนอื่น ก็ทำหน้าที่ตอบสนองต่อเด็ก สอดคล้องกับแนวความคิดของ Charles Horton Cooley ที่ชื่อว่า Looking Glass Self (Kenne th C.W. Kammeyer , 1987 : 137)

จากสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าความเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของคนแต่ละคนต้องผ่านการขัดเกลาจากตัวแทนหน่วยของสังคมในหลายหลาก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อน หรือ ญาติพี่น้อง ในช่วงแรกของชีวิต และเมื่อเติบโตขึ้น การขัดเกลาทางสังคมของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่การทำงานในอาชีพ และการติดต่อสัมพันธ์กับองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ เช่น ในการทำงานจะเรียนรู้จารีตและบทบาทที่องค์กรต้องการ และผู้ใหญ่จะได้เรียนรู้ รูปแบบของมิตรภาพ การฝึกฝนงานในที่ทำงาน นอกจากนี้สิ่งต่าง ๆ ที่เผชิญในชีวิตที่สั่งสมเป็นประสบการณ์ เช่น สภาพการเป็นหม้ายขั้นตอนของชีวิตใหม่ (New life Stage) การเกษียณอายุ เป็นสิ่งที่เราใช้ในการพิจารณาวิเคราะห์ประวัติชีวิต ที่เก็บข้อมูลจากการวิจัย

เมื่อบุคคลประสบกับอาการทางร่างกายหรือจิตใจที่พิจารณาว่า เป็นความเจ็บป่วยบุคคลเหล่านี้ อาจจะไม่เลือกหรือไม่เลือกที่จะบอกเล่าความยากลำบากให้กับผู้อื่นรู้ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน มิตรสหาย หรือแม้กระทั่งคนแปลกหน้าการรับรู้อาการของตัวเอง และการเลือกที่จะปรึกษาใครนั้น ขึ้นอยู่กับ บุคลิกภาพ และภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรม

สัญญาณเริ่มแรกที่บ่งบอกปัญหาทางสุขภาพ อาจจะมาจากการสังเกตของคนรอบข้างมากกว่ามาจากคนป่วย เพื่อน ญาติ หรือ คนรู้จักอาจจะทักว่าทำทางไม่ค่อยสบายควรจะรักษาตัวเอง พักงานและอาจจะไปหาผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ (Renee C Fox, 1989: 14) กลุ่มคนที่มารับการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลส่วนหนึ่งได้รับคำแนะนำจากเพื่อนซึ่งเคยมีประสบการณ์ ด้วยการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลและชักชวนกันมารับการรักษา ส่วนใหญ่คนที่เป็นผู้ชักชวนมักจะประสบผลสำเร็จในผลการรักษา เช่น อาการของโรคบรรเทาเบาบางลง การประสบผลสำเร็จของเพื่อนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มารับการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล

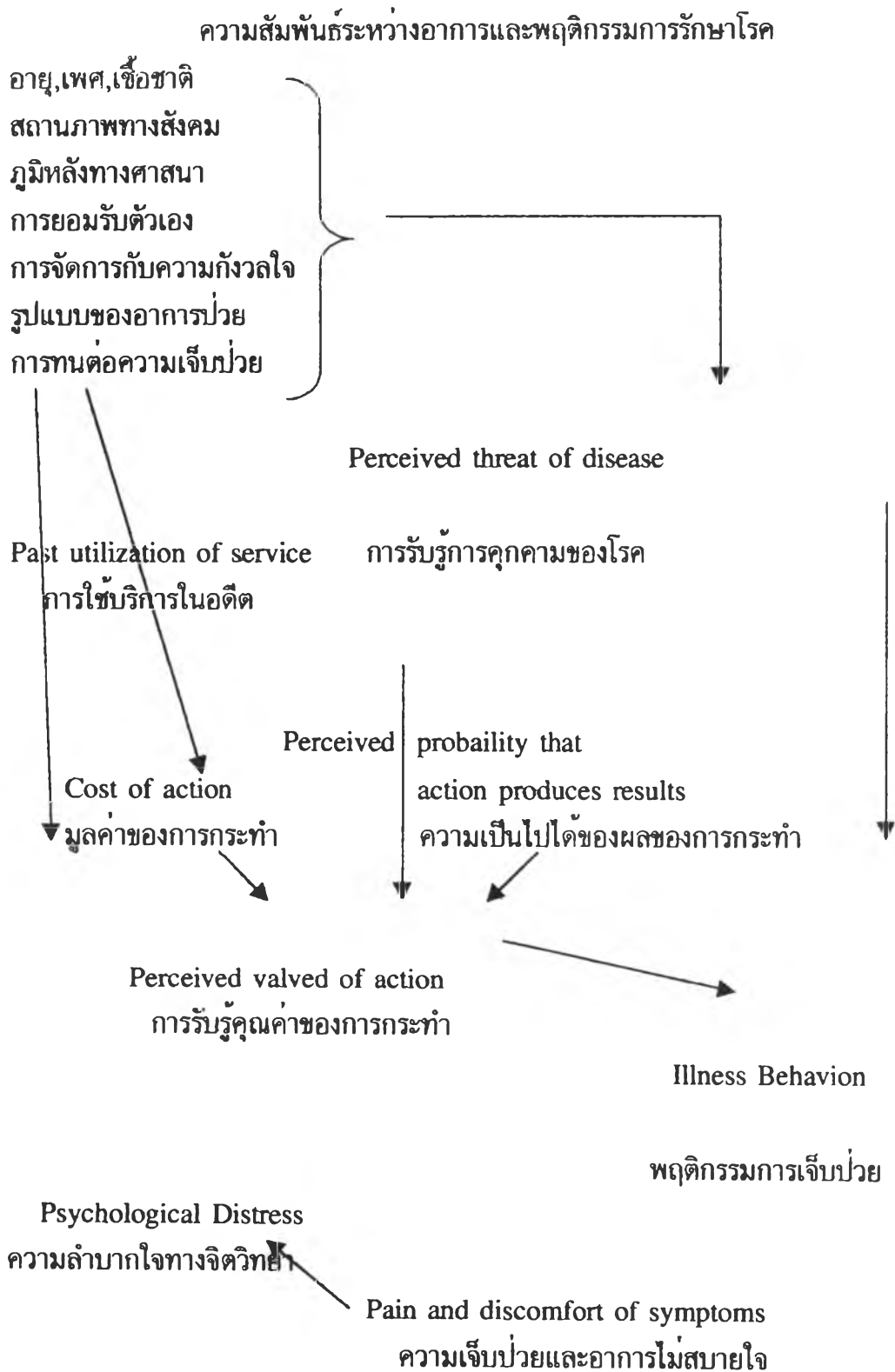
Friedson (David Mchanic, 1978: 33) เชื่อว่าพฤติกรรมของผู้ป่วยอาจจะแตกต่างกันอย่างมากรวมทั้งพยายามจัดการกับสภาวะการณ์ โดยปรึกษากับมิตรสหายหรือเพื่อนร่วมงานเป็นการถามผู้อื่นว่าจะไปหาหมอที่ไหน และเปรียบเทียบประสบการณ์กับเพื่อน กระบวนการนี้เรียกว่าเป็นรูปแบบของการหาความช่วยเหลือ ในเครือข่ายของการหาความช่วยเหลือ (Help seeking theory) เป็นการแสวงหาความช่วยเหลือ ในเครือข่ายของการปรึกษาหารือจากเพื่อนเป็นการปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการในครอบครัวตามลำดับขั้นตอน จนกระทั่งถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ (Professional) ที่ปรึกษาอาจมีหลายคน และอาจจะมาจากชุมชนท้องถิ่นจะมีโครงสร้าง Lay referral structure ในบางครั้งผู้ป่วยอาจจะไม่รู้วาทนเองป่วยเพราะไม่มีอาการที่ชัดเจนทางร่างกายเช่น โรคความดันโลหิตสูง มะเร็ง อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยบางครั้งจะแสดงความรู้สึกออกมาให้บุคคลรอบข้างตีความและรับรู้ถึงอาการการแนะนำให้ผู้ป่วยรักษาตัวในครอบครัว อาจเป็นลักษณะการบังคับผู้ป่วยอาจไม่ได้ตั้งใจ จะไปสถานพยาบาลด้วยตนเอง Suchman พบว่า ประชาชนบางส่วนปรึกษาคณอื่นก่อนจะไปรับการรักษา โดยเฉพาะอาจปรึกษากับญาติพี่น้อง การกระทำนี้จะช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกปลอดภัย ไม่มีภาระรับผิดชอบมาก (Provision Validation) อย่างไรก็ตามที่ปรึกษาแต่ละคนให้คำแนะนำต่างกัน ในขณะเดียวกันที่ผู้ป่วยมีคนเดียวการให้ คำแนะนำขึ้นอยู่กับความรู้ ค่านิยมของผู้ให้คำแนะนำ คนอื่นจะพยายามชักชวน ชักนำคนไข้ ผู้ให้คำแนะนำพยายามรู้สึกอย่างเดียวกับคนไข้ และพยายามจะทำความเข้าใจในอาการป่วย โดยถือว่าการเจ็บป่วย เป็นการเบี่ยงเบน (Deviance) ที่มองเห็นได้ การเจ็บป่วยนั้นอาจถูกมองว่าแปลก (eccentric) หรืออาจจะรุนแรงจนนำความเสียหายให้ตนเอง ครอบครัวหรือสังคม เช่น อาจมีอาการจิตหลอน (Paranoid) หรือ เป็นพวกดื่มเหล้ามาก (alcoholic) และ นอกจากนี้อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว (aggressive) เพื่อนทนไม่ได้อาการอาจจะมีลักษณะบ่อยครั้ง และเกิดขึ้นต่อเนื่อง พฤติกรรมการทนต่ออาการของผู้ป่วยของคนรอบข้าง หรือใกล้ชิดผู้ป่วยอาจมีไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับทัศนคติของบุคคลและวัฒนธรรม และคนรอบข้างอาจจะมีความเชื่อต่อผู้ป่วยไม่เท่ากัน จึงมีประสิทธิภาพในการแนะนำชักชวนแตกต่างกัน ในบางครั้งอาการบางอย่างของผู้ป่วย อาจจะตีความว่าเจ็บป่วยหรือไม่เจ็บป่วยก็ได้ขึ้นอยู่กับมุมมองของคนที่มีทัศนคติต่าง ๆ กัน

Parson (Reenee C Fox, 1989: 19-22) เชื่อว่าบทบาทของคนเจ็บป่วย จะมีลักษณะเป็นการยกเว้น (Sick Role Exemptions) เนื่องจากสามารถหยุดพักจากภาระหน้าที่ได้และไม่ถือว่าเป็นเรื่องผิด จำเป็นต้องได้รับการแนะนำจากคนรอบข้างและต้องได้รับการรักษา เพื่อไม่ให้สังคมขาดหน่วยที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ ถ้ามองในลักษณะวิทยาศาสตร์ เชื่อว่า ความเจ็บป่วยเกิดจากธรรมชาติ มากกว่าที่จะเกิดจากสิ่งเหนือธรรมชาติ เกิดจากสภาวะของโรคภัย ที่มีสาเหตุจากเชื้อโรค หรือความบกพร่อง ของร่างกายจิตใจ นอกจากนี้ Parson ยังปฏิเสธเรื่องวิญญาณ (spirits) และสิ่งลึกลับ (mythical beings)

ก่อนที่แพทย์จะวินิจฉัย และตรวจโรคพบว่ามีอาการป่วยคนป่วย จะต้องถูกมอง และพบว่ามีอาการแสดงภายนอกกว่าเจ็บป่วย กระบวนการรับรู้ (Recognition) ให้ความหมาย

(Definition) และการกระทำ (action) ได้รับอิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัวหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิด อย่างไรก็ตามอาการของโรค อาจจะเป็นการตีความด้วยตนเองหรือคนอื่น การค้นพบของ Suchman และ Philips (David Tuckett, 1986 : 165) พบว่าบุคคลอาจจะพบว่าตัวเองป่วยขณะที่แพทย์วินิจฉัยว่ามีอาการที่น่าพอใจและบุคคลที่ถูกวินิจฉัยว่าป่วย ในทางตรงกันข้าม บุคคลกลับรู้สึกตัวเองมีสุขภาพดี ความเจ็บป่วยเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนแต่ละคนแตกต่างกัน Becher พบว่าในอเมริกาปริมาณยาแก้ปวดที่ให้กับผู้ป่วยที่มีอาการบาดเจ็บใกล้เคียงกัน มีปริมาณไม่เท่ากัน และ Freidson พบว่า ปัจเจกบุคคลยังมีการปรึกษาเพื่อน ญาติพี่น้องและคนอื่น ในระบบที่เรียกว่า (Lay-referral) การพบแพทย์ เป็นเพียงทางเลือกเพียงอย่างเดียวในหลายๆความชำนาญอื่นๆ (David Tuckett , 1986 : 165) นอกจากนี้ Kasl และ Cobb ได้แสดงกรอบแนวคิดที่บุคคลจะไปพบหรือไม่พบแพทย์ไว้ดังแผนภาพ

จากแผนภาพพบว่า ปัจจัยหลายอย่างมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปรักษาพยาบาล ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการให้ความหมายอาการป่วย คนบางกลุ่มที่ไม่ค่อยใช้บริการทางการแพทย์ มักจะเป็น พวกที่อดทนต่ออาการของโรคคนบางกลุ่มนิยมปรึกษาเพื่อน ญาติพี่น้อง และ การรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้านมากกว่าไปพบบุคลากรทางการแพทย์ อาจเป็นเพราะว่า เชื่อมั่นในวิทยาการการรักษาและอาจไม่มีเวลาว่างที่จะปรึกษาคนแต่ละเชื้อชาติวัฒนธรรมความอดทนต่อความเจ็บป่วยไม่เท่ากันเช่น วัฒนธรรมตะวันตก ถือว่าการคลอดบุตรเป็นความเจ็บปวดที่รุนแรงที่สุด แต่ Kroeber พบว่า วัฒนธรรมที่ชื่อว่า Couvade การคลอดบุตรของผู้หญิงเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยาก ผู้หญิงถือว่าเป็นเรื่องปกติและทำงานในไรนาได้ทั้งๆที่เพิ่งคลอดบุตร Zola พบว่า ชาวอเมริกันเชื้อสายอิตาเลียน มักจะคำนึงถึงอาการที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของบุคคลและสังคม ชาวอเมริกันเชื้อสายไอริชต้องการที่ปรึกษาเพื่อที่จะให้คำแนะนำด้านสุขภาพ และชาวอเมริกันเชื้อสายแองโกล-แซกซอน ไปพบแพทย์ เมื่ออาการป่วยมีผลกระทบต่องานและกิจกรรมทางกายภาพ Saunder พบว่าพวกที่พูดภาษาอังกฤษในแถบ South-west อเมริกัน นิยมการแพทย์สมัยใหม่ ขณะที่พวกที่พูดภาษาสเปนนิยมการแพทย์พื้นบ้าน ต้องการความสนับสนุนและการดูแลจากครอบครัว

ที่มา : David Tuckett , 1986 : 66

จากแนวความคิดของ Zola เราพบว่า คนใกล้ชิด หรือคนรอบข้างมีอิทธิพลต่อการที่ ให้เห็นความเจ็บป่วยของ ปัจเจกบุคคล กรณีที่ผู้ป่วยไม่รู้ตัวเอง หรือไม่ยอมรับตัวเองการลง โทษของคนรอบข้าง ทำให้ผู้ป่วยมีความกลัวต่อผลกระทบของความสัมพันธ์ในเครือข่าย สังคม แสดงว่าการให้ความสนใจทางการแพทย์ของผู้ป่วย มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ทางสังคมและอารมณ์ และสังคมก็มีระบบในการช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการรักษาพยาบาล โดยให้คนรอบข้างมีบทบาทสำคัญ นอกจากจะคำนึงอิทธิพลของคนรอบข้างแล้ว ทศนคติ หรือแนวความคิดของคนป่วย ก็จะมีผลในด้านพฤติกรรมว่าจะจะเป็นพฤติกรรมในด้านใดอาจ จะก่อความขัดแย้ง กับการให้ความหมายของความเจ็บป่วย หรือแนวทางการรักษาพยาบาล อื่น ๆ

สมมติฐานที่ 4 การสื่อสารสารมวลชนก่อให้เกิดการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล

ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 4 คน ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจนเป็นเหตุให้เลือกมา รับการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล

สิ่งที่เกิดขึ้นนี้อ้างอิงกับทฤษฎีเรื่องการสื่อสารมวลชนดังต่อไปนี้ คือ

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม พลังจักรวาล กระบวนการสื่อสาร จะก่อให้เกิดปฏิภยสัมพันธ์ เช่นมีการแลกเปลี่ยนสาร ระหว่างบุคคลและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสื่อสาร และ เกิดขึ้นมาในสภาพแวดล้อมทางสังคม และกายภาพ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของการสื่อสาร และการรับรู้ของคนนั้นคือ คนเราต้องได้รับแรงผลักดัน จากสิ่งแวดล้อมเช่นวัฒนธรรม ถ้า หากว่าเป็นการสื่อสารของคนที่อยู่ในวัฒนธรรมเดียว จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพก่อให้เกิด ความเข้าใจของคนที่มาจากความคล้ายคลึงกันของประสบการณ์ การสื่อสารอาจจะกระทำ ได้โดยเจตนาหรือไม่เจตนา และยังขึ้นอยู่กับปัจจัยในตัวบุคคล ความสามารถในการสื่อสาร บุคลิกภาพ นอกจากนี้ การสื่อสารเป็นการรับรู้ร่วมกับผู้อื่น และเป็นการแลกเปลี่ยนสาระที่ เป็นความจริงของเรา และยังใช้สารร่วมกับผู้อื่น

กระบวนการสื่อสาร มีหน้าที่

1. ด้านความใกล้ชิด คือ สร้างรักษาความสัมพันธ์การเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางสังคม ทำให้บุคคลมีความใกล้ชิดกัน
2. หน้าที่ทางด้านสาระและความเข้าใจ คือ ช่วยในการส่งและรับสารที่มีผลต่อความเข้าใจ
3. หน้าที่ด้านการชักจูงคือการสื่อสารเพื่อเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมหรือพฤติกรรม
4. หน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการคือการสื่อสารเพื่อให้ได้สาระมาช่วยในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ
5. หน้าที่ทางด้านการยืนยัน คือ การสื่อสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้การสนับสนุน หรือหยุดยั้งต่อสิ่งที่จะนำความคิดใหม่เข้ามาเผยแพร่ในสังคม

(ศิริชัย ศิริภาวะ , 120-124)

การสื่อสารภายในบุคคลเกิดขึ้นเพราะบุคคลมีความสามารถในการเป็นผู้ส่งและผู้รับในขณะเดียวกัน ซึ่งการสื่อสารนี้ จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และลักษณะทางกายภาพของบุคคล ผลจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ จะมีผลต่อการตอบโต้ต่อสารที่ได้รับจากผู้อื่น มีผลต่อการสร้างรหัส และถอดรหัสจากสาร คนเราจะทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดสาร และนำเอกสารที่เพิ่งเข้ามาใหม่ มาถอดรหัส และถ่ายทอดสู่กลไกทางจิตและนำมาใช้ใหม่อีก หากต้องการส่งไปให้ผู้อื่น ผู้วิจัยพบว่า การสื่อสารมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งต่อแนวคิด เรื่องการรักษาพยาบาลทั้งในระดับความเข้าใจและแปลความหมายในระดับบุคคล และการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่นการเผยแพร่แนวคิด ในระดับครอบครัว การสนทนากลุ่มย่อยกับเพื่อน หรือเป็นการสื่อสารในองค์กร ในระดับสาธารณชน หรือเป็นลักษณะ การสื่อสารมวลชน

ในยุคปัจจุบันการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าและสะดวกรวดเร็ว การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในด้านวิทยาการ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ให้ความบันเทิงเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชนและให้บริการด้านธุรกิจการค้า (ศิริชัย ศิริภาวะ , 135-136)

Wright ได้ระบุลักษณะของการสื่อสารมวลชนว่าเป็นการสื่อสารที่มุ่งไปสู่ผู้รับเป็นจำนวนมาก และไม่รู้จักมักคุ้นกัน และมีความแตกต่างกันในหมู่ผู้รับมีการถ่ายทอดสารอย่างเปิดเผย ส่วนใหญ่จะกำหนดเวลาให้ถึงกลุ่มผู้รับพร้อมๆ กัน และผู้ส่งสารมักจะสื่อสารภายในองค์กรที่ซับซ้อน และมีค่าใช้จ่ายสูง และถ้าคำนึงถึง เครื่องมือทางเทคนิค ซึ่งการสื่อสารมวลชนต้องใช้ สื่อมวลชนจะประกอบด้วย

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (Print media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ใบประกาศ และเครื่องมืออื่น ๆ ที่นำสารไปสู่มวลชนโดยผ่านทางตา

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และการบันทึกเสียงและนำสารผ่านทางหู และทางตา เช่น โทรทัศน์ ภาพยนตร์ (เมตตา กฤตวิทย์ , 2530 : 41-42)

ความสำคัญของสื่อมวลชน คือ การถ่ายทอดประสบการณ์สำเร็จรูปและเป็นขอบข่ายงานที่กว้างขวางเข้าถึงมวลชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นไปในลักษณะของการสื่อสารด้านเดียวซึ่งมีปฏิริยาสะท้อนกลับช้าและยังสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ฝังรากลึกได้

การเผยแพร่แนวคิดการรักษายาบาล ด้วยพลังจักรวาลทางโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยอมรับสิ่งใหม่ (Adoption of Innovation) Everett Rogers กล่าวว่าขั้นตอนการยอมรับสิ่งใหม่มีอยู่ 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนรับทราบหรือตื่นตัว นั่นคือ บุคคลรับรู้ว่ามีความคิดใหม่แต่ยังขาดข้อมูลในสิ่งนั้น
2. ขั้นสนใจ นั่นคือ บุคคลเริ่มมีความสนใจ จะแสวงหาความรู้
3. ขั้นประเมินคุณค่า นั่นคือ บุคคลจะประเมินค่าในสมองของตนว่าเหมาะสมที่จะรับสิ่งใหม่หรือไม่อย่างไร
4. ขั้นทดลอง บุคคลจะเริ่มทดลองใช้ในวงจำกัด และดูว่ามีประโยชน์กับตนหรือไม่
5. ขั้นยอมรับ นั่นคือ บุคคลยอมรับสิ่งใหม่ และนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอ

ผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์รู้จักพลังจักรวาลจากข่าวสารที่นำเสนอจากสื่อมวลชน และเกิดความสนใจ จนเป็นตัวเร่งให้เกิดการชักจูงทางความคิดให้ทดลองมาใช้วิธีการรักษาแบบพลังจักรวาล ในบางครั้งผู้ให้สัมภาษณ์ได้รับข้อจากหลายแหล่ง เช่น จากเพื่อนหรือคนรู้จักที่มีลักษณะเป็นผู้นำทางความคิด คือเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องพลังจักรวาลและเป็นผู้ที่ได้รับทราบข่าวสารมากกว่าผู้อื่น นอกจากนี้ ยังนำความรู้และข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่ให้คนอื่น จึงมีลักษณะเป็นคนกลางระหว่างสื่อมวลชนกับประชาชน (Opinion Leader) (รจิตลักษณ์ แสงอุไร , 2530 : 196)

Wilbur Schramm เสนอว่า องค์กรสื่อมวลชนเป็นแหล่งผลิตข่าวสารโดยได้ข่าวสารมาจากแหล่งต่าง ๆ และข่าวสารที่ได้รับมีการถอดรหัส (Decoding) บรรณาธิการจะรับข่าวสารและตีความหมาย (Interpreting) จากนั้นจะเลือกสรรข่าวที่จะถ่ายทอดไปยังผู้รับ โดยการเข้ารหัส (Encoding) เป็นข่าวบทความคอลัมน์อย่างไรก็ตามกระบวนการเลือกสรร (Selective Processes) หรือการเลือกรับรู้ (Selective Perception) ทำให้คนเลือกเฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจในข่าวสารชิ้นเดียวกัน บุคคลจะรับรู้เหมือนกันหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนตัวและลักษณะทางสังคมของบุคคล (สุโขทัยธรรมมาธิราช , 2531 : 612-620)

เคอเฟลอร์ กล่าวในทฤษฎี ความสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Relation Theory) ว่าข่าวสารจากสื่อมวลชนถูกอิทธิพลแทรกจากกลุ่มปฐมภูมิที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน คนในครอบครัว และวงศาคนญาติ โดยข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนจะถูกรับรู้หรือตีความโดยอิทธิพลกลุ่ม เช่น บั๊กเจกซนจะเชื่อข่าวสารใด จะมีการปรึกษาหารือหรือไต่ถามเพื่อนฝูงใกล้ชิด ที่เรียกว่า “อิทธิพลบุคคล” (Personal Influence) (เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2531 : 646)

บั๊กเจกบุคคล มีความจำเป็นตามสภาวะทางจิตใจ และสังคม เช่นต้องการเป็นที่ยอมรับของคนอื่นโดยเป็นคนทันสมัย และคาดหวังว่าสื่อมวลชน จะสนองความต้องการของตนได้ บั๊กเจกซนจึงเลือกใช้สื่อมวลชนที่เราต้องการ แสดงว่า การเลือกบริโภคสื่อมวลชนที่เราต้องการ หรือแรงจูงใจของผู้รับสารเอง

การเลือกเปิดรับหรือสนใจ (Selective Exposure or Selective Attention) มีความสัมพันธ์กับทฤษฎีความไม่ลงรอยของความรู้ความเข้าใจ (Theory of Cognitive Dissonance) โดย Festinger กล่าวว่าบุคคลมักจะแสวงหาข่าวสาร เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึก และความเข้าใจที่มีอยู่เดิม มิฉะนั้นจะเกิดภาวะทางจิตใจ ที่ไม่สมดุลย์หรือไม่สบายใจ (Cognitive Dissonance) นอกจากนี้ Charles Atkin กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับข่าวใดจากสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนเปรียบเทียบ ระหว่างผลรางวัลตอบแทน (Reward Value) กับการลงทุนลงแรง (Expenditures) และพันธะผูกพัน (Liabilities) ที่จะตามมา ถ้าผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับ (การรับข่าวสารหรือความบันเทิงที่ตามมา) สูงกว่าการลงทุนลงแรง (เช่น การต้องลงทุนหาซื้อเพื่อให้ได้มา) บุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น (Information seeking) และกรณีบุคคลต้องการจะรับรู้และเข้าใจในเรื่องนั้น และมีความพอใจ ก็จะเลือกที่จะรับข่าวสารนั้น ถ้าเกรงว่าจะไม่สบายใจก็เฉยเมยหรือหลีกเลี่ยง (Information Ignoring or Avoidance) (สุโขทัยธรรมาธิราช , 2530 : 638)

กรณีศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้ที่มีความสนใจในเรื่องศาสนา ความเชื่อ และมีโรคประจำตัว จะมีแนวโน้มที่เข้าร่วมกิจกรรมพลังจักรวาล หลังจากที่ได้อ่านนิตยสาร หรือดูโทรทัศน์ ที่เผยแพร่การรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล เช่น กรณีของนางสาว F ที่ เคยมีประสบการณ์นั่งสมาธิแบบพุทธ มีความสนใจอย่างมาก ที่จะมาที่มูลนิธิมีอัมรินทร์รับฟังข่าวจากหนังสือพิมพ์แล้วและกลายเป็นสมาชิกที่มาที่มูลนิธิบ่อยครั้งและนางสาว F มีความผูกพันกับมูลนิธิสูงเมื่อพบปะกับคนที่มีความเชื่อสอดคล้องกัน

สมมติฐานข้อ 5 การเป็นโรคร้ายแรงทำให้มารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล

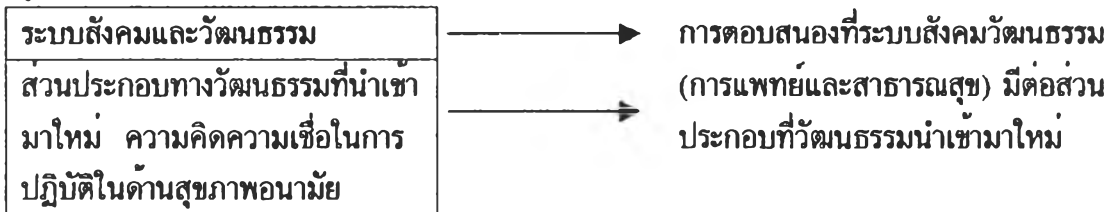
ผู้มารับการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลเนื่องจากป่วยเป็นโรคร้ายแรงมีจำนวน 13 คน ซึ่งแต่ละคนป่วยเป็นโรคอาการรุนแรง เช่น โรครูมาตอยด์ โรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด โรคเส้นโลหิตในสมองแตก โรคเนื้องอกในมดลูก โรคเนื้องอกในสมอง โรคมะเร็งที่ตับ โรคอัมพาต โรคเอดส์ โรคปัญญาอ่อน คนเหล่านี้ประสบปัญหาความทุกข์ทรมานมากเนื่องจากมีความรุนแรงของอาการและมักจะหมดหนทางรักษา การแสวงหาที่รักษาโรคจึงเป็นสิ่งจำเป็น อธิบายได้ดังต่อไปนี้

โดยทั่วไป เมื่อคนเราติดเชื้อโรค โดยมีการตรวจพบทางการแพทย์ ผู้ป่วยจะค่อย ๆ รู้สึกตัวว่าป่วยจนกลายเป็นโรค และยอมรับว่าป่วย ถ้ามีอาการเพียงเล็กน้อย ผู้ป่วยอาจทนทานเป็นระยะเวลาหลายปี (David Tuckett , 1986 : 160) นอกจากนี้ ผู้ป่วยอาจไม่ได้หาวิธีการรักษาทันทีเมื่อมีอาการป่วยที่พอจะทนได้ ตรงกันข้ามกับผู้ป่วยที่มีอาการหนักรุนแรง มักจะไปโรงพยาบาลแต่อย่างไรก็ตาม ไม่จำเป็นว่าคนที่ไม่ไปพบแพทย์จะเป็นคนที่ไม่เจ็บป่วยอย่างรุนแรง และ ผู้ที่เจ็บป่วยมีอาการรุนแรง แพทย์อาจจะรักษาไม่หาย หรืออาจจะวินิจฉัยโรคไม่พบ นอกจากนี้การศึกษาหลายครั้งพบว่า คนไข้บางคนยังพักอยู่โรงพยาบาลทั้ง ๆ ที่ไม่มีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาล สำหรับคนที่มีอาการเจ็บป่วยหนักแต่ไม่ได้ไปรักษาพยาบาล เนื่องจากสามารถทนรับสภาพอาการและอาการป่วยยังไม่ส่งผลต่อกิจกรรมในชีวิตมากนัก และคนในครอบครัวก็สามารถทนรับสภาพนี้ได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง (Chronic) แต่ไม่มีอาการเฉียบพลันรุนแรง (David Tuckett , 1986 : 163-164)

สังคมที่มีความเจริญทางด้านทางการแพทย์ ไม่ได้หมายความว่าจะอธิบายหรือหาคำตอบได้ทุกอย่างในเรื่องการเจ็บป่วยของมนุษย์ การแพทย์ปัจจุบันตอบสนองโรคร้ายได้เฉพาะโรคที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติเท่านั้น (Natural) ดังนั้น จึงไม่ได้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนที่มีความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์และสิ่งลึกลับ (Supernatural Power) ทั้งนี้ Rivers เชื่อว่าสาเหตุของโรคอธิบายได้นอกเหนือจากสาเหตุธรรมชาติ คือ สิ่งผิดธรรมชาติ (Preternatural) และสิ่งเหนือธรรมชาติ (Supernatural) เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้พลังจักรวาลสามารถรักษา ได้ครอบคลุมทุกสาเหตุไม่ว่าจะเป็นโรคทางธรรมชาติหรือการถูกคุณไสย ผีเข้า อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะรักษาโรคในตัวคนบางคนไม่หาย เช่น มะเร็งในระยะสุดท้าย คนจำนวนหนึ่งยังคงเชื่อเรื่องบุญกรรมที่ทำมา ตามหลักศาสนาและเป็นการถึงคราวของคนนั้น สิ่งนี้เองที่แสดงให้เห็นลักษณะของการยอมรับนวัตกรรมได้ เพราะมีความสอดคล้อง และไม่ขัดกับรูปแบบความเชื่อของสังคมไทยและถือว่าการแลกเปลี่ยนที่ พอล เรียกว่า Reciprocal or Feedback Process

พอล กล่าวว่า ระบบสังคมวัฒนธรรมเดิมมีส่วนเปลี่ยนแปลงให้องค์ประกอบใหม่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น

รูปแบบการศึกษาของพอล ในเรื่องระบบและการเปลี่ยนแปลงระบบ

อย่างไรก็ตามการให้ความสำคัญด้านความเชื่อของแต่ละบุคคล โดยพลังจักรวาลเป็นความเชื่อที่ไม่มีผลกระทบต่อความเชื่อดั้งเดิมในสังคมไทย ทำให้คนไทยสามารถรักษาคุณค่าทางความเชื่อที่มีอยู่เดิมได้ ในขณะที่รับความเชื่อแบบพลังจักรวาลเข้ามา ถือเป็นการณ์อนมน้ำใจคนอีกรูปแบบหนึ่ง โดยไม่มีผลกระทบทางด้านความละเอียดอ่อนทางจิตใจคน

จากประสบการณ์ที่เราได้รับมา อย่างที่ Erasmus อธิบายไว้ในแนวความคิด Efficacy testing อย่างเช่น กรณีของผลสำเร็จของการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล ที่มีการบอกเล่ากัน และ กลุ่มคนชักชวนกันมาทดลองรักษา นอกจากนี้กลุ่มคนแต่ละกลุ่มก็จะมีแนวทางอธิบายสาเหตุของการเจ็บป่วย มีการแก้ไขรักษาโดยความรู้ในเรื่องเหล่านี้เก็บสะสมเป็นประสบการณ์ว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไรสิ่งนี้ จะถูกถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกคนหนึ่ง โดยวิธีการที่เรียกว่าการขัดเกลากายทางสังคม(Socialization) เพื่อให้สังคมยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ การให้คำแนะนำของบุคคลแวดล้อม ต่างก็ได้รับอิทธิพลของกระบวนการนี้มาแต่เดิม

ผู้วิจัยพบว่า ความรุนแรงของโรคเป็นตัวกำหนดการเลือกรักษาพยาบาลด้วยพลังสังคมไทยมีความเชื่อที่มีลักษณะการผสมผสานความเชื่อ คนไทยเชื่อทั้งการแพทย์สมัยใหม่ (Modern Medicine) ที่มีการเชื่อว่าสาเหตุของโรคมมาจากธรรมชาติ (Natural Origin) และขณะเดียวกันคนไทยยังรักษาโรคด้วยวิธีการดั้งเดิมเช่น ใช้น้ำสมุนไพรไปทาหม้อพื้นบ้าน การไปทาหม้อพระลักษณะเช่นนี้ทำให้การอธิบายเรื่อง Folk Dichotomy ของ George Foster มีความเป็นจริงมากขึ้น คนไทยนอกจากจะพึ่งตนเองในการรักษาโรคแล้ว ยังมีแนวโน้มจะรวมกรรมวิธีรักษาโรคหลายแบบด้วยกัน เช่น ปรีกษาเพื่อน ญาติพี่น้อง คนรู้จัก และคนในครอบครัวที่เรียกว่า Lay Referral System การปรึกษาคนเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในด้านการรับคำแนะนำและตัดสินใจในการเลือกใช้บริการรักษาพยาบาล

เราอธิบายได้ว่า ระบบนี้เกิดขึ้นได้ เพราะ สังคมไทยมีความผูกพันกับเครือญาติ เมื่อมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น การเจ็บป่วยนี้จึงไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นเรื่องของญาติพี่น้องและสังคมด้วย

ในระดับสังคมก็มีความพยายาม ในการจัดการโรคภัยไข้เจ็บ ความตาย ตลอดจนสร้าง กิจกรรมและมาตรการในการบำบัดรักษาโรค กระบวนการรักษาโรคที่เป็นแนวตะวันตกจะเป็นการ รักษาโรคด้วยการวินิจฉัย และมีการให้ชื่อกลุ่มอาการที่มีลักษณะเฉพาะอย่างที่มีลักษณะคล้ายกัน และเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เมื่อตั้งชื่อได้ก็จะทราบว่าเป็นกลุ่มอาการของโรคชนิดใด (Labelling) (Andrew, : 52-53)

เมื่อคนเราเจ็บป่วย (Sickness) จะมีการแสดงอาการทางร่างกายที่เป็นลักษณะกลุ่ม อาการที่เรารู้จัก และอาการเหล่านี้จะเป็นสิ่งช่วยบอกถึงการแสวงหาวิธีการรักษา การแสวงหา ทนทางรักษาโรคเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคม นั่นคือ เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ประสบ- การณ์ทำให้เรารู้จักอาการเจ็บป่วยและเรียนรู้ที่จะทำอย่างไร เมื่อมีอาการเจ็บป่วย ในการจัดการ ปัญหาความเจ็บป่วย พบว่ามีทางเลือกหลากหลาย เช่น รักษาตัวเอง (Self treatment) การหา หมอพื้นบ้าน(Folk Medicine) และวิธีการอื่น (David and William ,1993: 231)

ดังนั้นการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล (Universal Energy) นับว่าเป็นทางเลือกหนึ่งในการ รักษาพยาบาลคนเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นมาในสังคมไทย การรักษาจะมีวิธีการเฉพาะอย่างและไม่มี การเก็บเงินค่ารักษาพยาบาล โดยมีลักษณะการเปิดกว้างให้แก่ทุกคนในสังคมไม่จำกัด เพศ วัย และสถานภาพทางสังคมใดก็ตามสามารถใช้บริการการรักษาพยาบาลได้ กล่าวได้ว่าเป็นนวัตกรรม (Innovation) ในสังคมไทยเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ ตลอดเวลา (Dynamic Society)

การอธิบายสาเหตุของโรคตามแนวคิดการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลนั้น อิงหลักการของ วิทยาศาสตร์แบบตะวันตก จึงนำมาใช้อ้างอิงกับแนวคิดที่เป็นตัวแบบทางชีววิทยาการแพทย์ (Biomedical Model) ซึ่งให้คำนิยามของโรคไว้ดังนี้

- การเป็นโรค คือ สภาวะทางอินทรีย์ โดยไม่สนใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตใจและเน้นความ สำคัญที่อาการของโรค
- การเป็นโรค คือ สภาวะที่คงอยู่ในปัจจุบันทางด้านอินทรีย์ที่สามารถบำบัดรักษาทางการแพทย์
- การเป็นโรค คือ บางสิ่งบางอย่างที่ผู้ป่วยต้องประสบและทำให้ผู้ป่วย มีสถานะภาพเป็นเสมือน วัตถุของการรักษา
- การรักษาโรคเกิดขึ้นเมื่อมีอาการของโรคเกิดขึ้น การเข้าใจถือว่าเป็นกระบวนการเร่งรัดในการ บำบัดรักษา
- การรักษาโรคกระทำได้ โดยการจัดการรักษา ในสภาพแวดล้อมทางการแพทย์ เช่น สถาน พยาบาล หรือห้องผ่าตัด โดยห่างไกลจากสถานที่ที่ผู้ป่วยมีอาการเริ่มเจ็บป่วย (Tony Bilton ,1996 : 410-411)

สมมติฐานข้อ 6. ความต้องการความมั่นคงทางจิตใจทำให้คนมารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล

ผู้ใช้เหตุผลด้านความมั่นคงทางจิตใจที่มีจำนวน 21 คน จาก 22 คน แสดงให้เห็นว่าความมั่นคงทางจิตใจ เป็นสิ่งที่ยังมีความต้องการในระดับที่มากกว่าปัจจัยทางด้านอื่น ทั้งหมด

ผู้ใช้เหตุผลทางด้านความมั่นคงทางจิตใจ เป็นกลุ่มคนที่มีปัญหาชีวิตที่ไม่อาจบอกเล่าให้ใครฟังได้ โดยเฉพาะผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7 เป็นคนสูงอายุ (80 ปี) ไม่มีรายได้อะไร ต้องพึ่งพาลูกหลานทำให้เกิดความรู้สึกด้อยค่า ลูกหลานไม่มีเวลาสนใจ จนกระทั่งได้มาสังสรรค์กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ทำการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล ทำให้โรคประจำตัวที่มีอยู่หายดีขึ้น และได้พูดคุย และมีการติดต่อทางสังคมกับเพื่อนที่มารักษาโรคด้วยกัน นับว่าเป็นการช่วยเหลือทางจิตวิทยาอย่างหนึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9 มีความทุกข์ในเรื่องบางอย่างในชีวิต แต่เมื่อเข้ามารับการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลแล้วทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 19 สนใจในการฝึกจิตใจและคนที่ 21 มีความสบายใจขึ้น เนื่องจากอาการของโรคดีขึ้น เราอาจจะอธิบายสิ่งที่ช่วยสร้างความสบายใจให้คนเหล่านี้ ได้ดังต่อไปนี้

เป็นที่ทราบและยอมรับกันว่า การขจัดโรคภัยไข้เจ็บเป็นจุดหมายที่ยังไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงในทุกสังคม แต่สิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงได้นั้น คือ วิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายนั้น ทั้งนี้เราต้องยอมรับว่าเป็นไปได้ที่จะมีการแทนที่ทางสังคมเมื่อความรู้และประสบการณ์ใหม่เข้ามาและเป็นที่ประจักษ์แก่สมาชิกว่า สิ่งนี้จะช่วยให้สถานการณ์เกี่ยวกับความเจ็บป่วยมีสภาพดีขึ้น สังคมย่อมมีแนวโน้มจะยอมรับ อย่างไรก็ตามอาจมีการโต้เถียงว่า การรักษาแบบใหม่นี้มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร หากไม่คำนึงถึงผลในแง่ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเชื่อว่าการใช้ พลังจักรวาลในการรักษาโรคมมีหน้าที่สำคัญอย่างน้อยที่สุดคือ เป็นเครื่องค้ำประกันและปลอบประโลมจิตใจสมาชิกในสังคม ในกรณีที่ วงการแพทย์สมัยใหม่ยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นที่พึ่งทางใจให้ได้ เพราะโรคบางโรค แพทย์แผนปัจจุบันหมดหวังในการรักษา นอกจากนี้บริการทางสาธารณสุขไม่บริการทุกระดับประทับใจมีการเลือกบริการอย่างพิถีพิถันกับผู้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ทำให้เกิดระยะห่างทางสังคม (Social Distance) ทั้งนี้และทั้งนั้นการแพทย์สมัยใหม่อาจมีลักษณะที่เป็นวิทยาศาสตร์มากเกินไปเลือกมองว่า ความเจ็บป่วยมาจากเชื้อโรคและความผิดปกติทางร่างกาย แต่มิได้มองว่าเป็นอาการซึ่งเกิดในคนที่ใช้ชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกนึกคิด หากความสัมพันธ์ระหว่างผู้รักษา กับคนไข้มีลักษณะเฉยเมย (Passive) ย่อมเกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ และกล่าวได้ว่าความเจ็บป่วย อาจไม่ได้เป็นผลมาจากปรากฏการณ์ทางชีววิทยาแต่ยังมีความเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ด้านสังคมถ้าลำดับ ความต้องการของมนุษย์ตามแบบของ Maslow มนุษย์ยังต้องการทางด้านจิตใจสังคมนอกเหนือไปจากความต้องการทางร่างกาย

สังคมที่มีความเจริญทางด้าน การแพทย์ ไม่ได้หมายความว่า จะอธิบายหรือหาคำตอบได้ทุกอย่างในเรื่องการเจ็บป่วยของมนุษย์ การแพทย์ปัจจุบันตอบสนองโรคภัยได้เฉพาะโรคที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติเท่านั้น (Natural) ดังนั้น จึงไม่ได้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนที่มีความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์และสิ่งลึกลับ (Supernatural Power) ทั้งนี้ Rivers เชื่อว่าสาเหตุของโรค

อธิบายได้นอกเหนือจากสาเหตุธรรมชาติ คือ สิ่งผิดธรรมชาติ (Pretematural) และสิ่งเหนือธรรมชาติ (Supernatural) เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้พลังจักรวาลสามารถรักษา ได้ครอบคลุมทุกสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นโรคทางธรรมชาติหรือการถูกคุณไสย ผีเข้า อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะรักษาโรคในตัวคนบางคนไม่หาย เช่น มะเร็งในระยะสุดท้าย คนจำนวนหนึ่งยังคงเชื่อเรื่องบุญกรรมที่ทำมา ตามหลักศาสนาและเป็นการถึงคราวของคนนั้น สิ่งนี้เองที่แสดงให้เห็นลักษณะของการยอมรับนวัตกรรมได้ เพราะมีความสอดคล้อง และไม่ขัดกับรูปแบบความเชื่อของสังคมไทยและถือว่าเป็นการแลกเปลี่ยนที่ พอล เรียกว่า Reciprocal or Feedback Process

ในทุกสังคมเรายอมรับกันว่าคนเราย่อมพยายามหลีกเลี่ยงโรคร้ายไข้เจ็บ และพยายามที่จะมีสุขภาพดี ความเจ็บป่วยมีการเชื่อมโยงกับความชะตากรรมอันร้ายกาจ และทุกข์ทรมานและเป็นหนทางไปสู่ความตาย อย่างไรก็ตามสิ่งที่ช่วยลดความรุนแรงร้าย ก็คือ ศาสนาศาสนาช่วยผ่อนคลายความเศร้าใจในเรื่องโรคร้ายได้ เช่น กรณีของคนคริสเตียนมีความเชื่อเรื่องบาปที่ติดตัวมา (Original Sin) จึงต้องรับเคราะห์ตามชะตากรรมที่พระเจ้ากำหนดและหวังจะมีความสุขในชีวิตโลกหน้า สำหรับความคิดความเชื่อเรื่องพลังจักรวาล มีการอ้างอิงความเชื่อที่มีลักษณะคล้ายกับศาสนา จึงทำให้มีความสามารถในการช่วยลดความไม่สบายใจในตัวบุคคลได้

ในระดับของศาสนา ความคิดหลักของศาสนา คือ การบรรยาย เรื่องเกี่ยวกับความตาย เพราะมนุษย์จะต้องตาย (Mortal) ศาสนาเป็นความพยายามที่จะอธิบาย การเปลี่ยนแปลงจากการมีชีวิตอยู่ไปสู่รูปแบบอื่น ดังนั้น เมื่อมีความเจ็บป่วยเป็นโรคและมีความรู้สึกเชื่อมโยงไปถึงความตาย ทำให้มนุษย์มีความรู้สึกกลัวความไม่แน่นอน เมื่อป่วยเป็นโรคนมนุษย์เราจะมีลักษณะไร้ความสามารถ อ่อนแอ เจ็บปวด และมีความรู้สึกทุกข์ทรมานกายและใจ (Andrew C. twaddle, 1977: 49)

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่มีมนุษย์ขึ้นมาในโลก คนเราย่อมแสวงหาความช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาความเจ็บป่วยไม่สบายกายใจ การหาที่พึ่งนั้นอาจเป็นพระเจ้าหรือความช่วยเหลือจากสิ่งอื่นหรือคนอื่น โดยเฉพาะช่วงแรกเริ่มของการมีอารยธรรม มนุษย์มีความกลัว ความไม่รู้ จึงเกิดการพึ่งพาศาสนา ความเชื่อ สิ่งเหนือธรรมชาติเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ ต่อมาเมื่อมีการสั่งสมประสบการณ์เป็นความรู้ด้านต่างๆ กลายเป็นหลักการแพทย์ ที่มีการอิงหลักการของศาสนา จะเห็นว่าไสยศาสตร์และศาสนา มีอิทธิพลต่อการให้ความหมาย และการตอบสนองต่อโรคร้ายไข้เจ็บ (David Mechanic, 1978: 31) จากปรากฏการณ์นี้เอง ทำให้เรามองได้ว่า การรักษาพยาบาลด้วย พลังจักรวาลที่ส่วนหนึ่งมีลักษณะของความคิดความเชื่อที่เป็นปรัชญา คำสอน เป็นการแสดงการคงอยู่ของความเชื่อมโยงระหว่างศาสนาและการแพทย์ที่มีมาดั้งเดิมยาวนาน

สมมติฐานข้อที่ 7 ความศรัทธาในองค์การทำให้เกิดการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล

ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน มีความชื่นชอบเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิและมีความรู้สึกประทับใจในระบบการ รักษาโรค ด้วยพลังจักรวาล ความรู้สึกศรัทธาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดการรักษาพยาบาลพลังจักรวาล ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 คนมีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ที่ให้การรักษาพยาบาล และต่างก็ถูกอภัยยศซึ่งกันและกัน ความศรัทธาในองค์การที่เกิดขึ้นอธิบายได้ดังนี้

ลักษณะขององค์การ (Organization) และความสัมพันธ์ของคน ในมูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาล

องค์การเป็นสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา และพบได้ทั่วไปในชีวิตคนเราองค์การเป็นหน่วยของสังคมที่ประกอบด้วยคนจำนวนสองคนหรือมากกว่า รวมอยู่ในกิจกรรมที่ต้องพึ่งพากันและมีความชำนาญเฉพาะด้าน มีจุดประสงค์ที่มุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกัน (Magaly Queralt , 1996 : 260) ในเมื่อคนเราใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในองค์การ เช่น โรงเรียน หรือที่ทำงาน และมีความสัมพันธ์กับคนในองค์การ ทำให้ องค์การมีอิทธิพลต่อคนเรา

มูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาล มีลักษณะเป็น (Human Service Organization) แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ (Magaly , 1996 : 261)

1. องค์การที่ทำงานตามปกติ เช่น โรงเรียน บ้านพักฟื้น
 2. องค์การที่ทำงาน ผิดแผกออกไป เช่น ที่คุมขังผู้กระทำผิดหรือที่พักผู้ป่วยโรคจิต
- เทคนิคที่ใช้ในการบริการกลุ่มคนที่ใช้บริการขององค์การ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
- 1) People Processing คือ การใช้เทคโนโลยี ที่ให้ตราประทับทางสังคม เช่น คนป่วยโรคหัวใจ หรือโรคจิต
 - 2) People Sustaining คือการใช้เทคโนโลยี ที่มีจุดประสงค์เพื่อป้องกัน หรือยับยั้งความเสื่อมโทรม หรือเพื่อรักษาสุขภาพ เช่น บ้านพักคนชรา บ้านพักผู้ป่วยโรคเอดส์
 - 3) People Changing คือ การใช้เทคโนโลยี ที่พยายามจะเปลี่ยนบุคลิกภาพของคน เช่น การรักษาพยาบาล การให้การศึกษา และการบริการทางจิตวิทยา

เราสามารถจัดรูปแบบมูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาลว่าเป็นองค์การอาสาสมัคร ที่ไม่หวังผลกำไร (Nonprofit or Voluntary Organization) เป็นองค์การที่เป็นที่ต้องการและจำเป็นในสังคม และประกอบด้วยอาสาสมัครและเงินทุนจากเอกชน การเป็นองค์การเพื่อการกุศล ทำให้มูลนิธิเปิดโอกาสให้คนที่มารับการรักษาพยาบาลเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ตามความต้องการ กรณีที่สมาชิกคนใดเสียสละเพื่อองค์การมาก จะทำให้มีโอกาสที่มีตำแหน่งที่ดีและได้รับผลประโยชน์ เช่น กรณีผู้ที่ทำงานให้องค์กรของมูลนิธิฯ และได้รับความไว้วาง

ใจ ให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำ กรณีคุณ B ที่ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลเป็นประจำที่มูลนิธิ จะได้รับประทานอาหารฟรี และมีสิทธิในฐานะสมาชิกที่มีอำนาจการตัดสินใจและจัดการทรัพยากรในมูลนิธิ

ตัวแบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ขององค์การ (Human Relation Model) ตาม ทฤษฎี Y ของ Mc Greger และ ทฤษฎีของ Likert กำหนดจากการมีส่วนร่วมของคนงาน ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการวางเป้าหมาย ก่อให้เกิดการจัดลำดับชั้น และความแตกต่างของสถานภาพ มีการติดต่อสื่อสารแบบเปิดมีผู้นำที่มีความเป็นประชาธิปไตย ตาม ทฤษฎีเชื่อว่าองค์การจำเป็นต้องมีการใช้เทคโนโลยีที่ดี แม้ว่าหลักการของความสัมพันธ์ มนุษย์ จะเป็นที่น่าพึงพอใจ เทคโนโลยี (Technology) คือกระบวนการที่องค์การเปลี่ยน ปัจจัยนำเข้า (In puts) (วัสดุ , ลูกค้า) ไปสู่ผลงาน (Out puts) (ผลผลิต หรือ บุคคลที่มีการทำหน้าที่ ที่ดีกว่า) Nonroutine technologies เหมาะสมสำหรับการนำมา ใช้กับสิ่งมีชีวิต เนื่องจากมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลง และขาดการจัดรูปแบบและมาตรฐานของ องค์การที่มีความชำนาญแบบ Nonroutine Technologies (การสอนและคำแนะนำทาง จิตวิทยา) คนทำงานในองค์การจะต้องมีประสบการณ์และการศึกษา นอกจากนี้ Katz เชื่อ ว่าองค์การประกอบด้วย ระบบย่อยๆ ดังนี้คือ

- ระบบย่อยทางโครงสร้าง (Structural Subsystem) เป็นงานส่งเสริมทางด้านเทคนิคจัดการด้านบทบาท รูปแบบของอำนาจหน้าที่
- ระบบย่อยด้านการสนับสนุน (Supportive Subsystem) เป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อดูแลทรัพยากร
- ระบบย่อยด้านจิตวิทยาสังคม (Psychosocial Subsystem) ประกอบด้วยพฤติกรรมบุคคลและแรงจูงใจของสมาชิกกลุ่ม เช่น เกี่ยวกับผู้นำและ อำนาจ
- ระบบย่อยด้านการคงอยู่ (Maintenance Subsystem) เป็นหน่วยที่รักษาความมั่นคงขององค์การ โดยจัดตั้งกฎระเบียบและพฤติกรรมของคนเหมาะสมกับงาน
- ระบบย่อยด้านการปรับตัว (Adaptive Subsystem) เป็นระบบที่รับประกันว่าองค์การจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม
- ระบบย่อยด้านการจัดการ (Managerial Subsystem) ประกอบด้วยหน่วยงานหลากหลายเป็นการวางแผนจัดการและควบคุมองค์กรให้ทำงานร่วมกับระบบอื่น ๆ (Magaly , 1996 : 264-265)

โครงสร้างขององค์การ (Organizational Structure) เป็นการร่วมทำกิจกรรมควบคุมพฤติกรรมคนงาน และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สำหรับมูลนิธิเพื่อฝึกพลัง จักกรวาล มีโครงสร้างไม่สลับซับซ้อน คือ มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ ซึ่งมีความสามารถในการ บำบัดรักษา และในขณะเดียวกัน ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารด้วยแสดงว่าเจ้าหน้าที่มีบท

บาทหลากหลายในองค์กร ผู้วิจัยพบว่า ประธานมูลนิธิ สามารถทำหน้าที่รักษาโรคให้ผู้มารับการรักษาพยาบาล และทำหน้าที่ฝ่ายบริหารด้วย อย่างไรก็ตามอาจจะแบ่งคนเป็น 2 กลุ่ม ในมูลนิธิ คือ กลุ่มคนที่เป็นเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เข้ามารับการรักษาพยาบาล

มูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาลเป็นองค์กร ที่ตอบสนองต่อความสนใจของบุคคลหรือกลุ่ม คือ ทิศทางขององค์กรมุ่งเน้น ที่ความใส่ใจต่อการรักษาสุขภาพ และอยากจะบำบัดรักษาโรคให้หายและเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่มีเงินเดือนประจำยกเว้นฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายดูแลรักษาความสะอาด

ผู้วิจัยพบว่าการเข้าไปรักษาโรคที่มูลนิธิ เพื่อฝึกพลังจักรวาลเป็นสิ่งสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับอย่างมีไมตรีจิต และรักษาให้กับทุกคนที่ป่วย และขอให้รักษาโรคให้ คนไข้จะมีเวลาพูดคุยกับผู้ให้การรักษาเป็นการส่วนตัว (รักษาตัวต่อตัว) ผู้ให้การรักษาจะซักถามอาการและให้คำแนะนำ รวมทั้งให้กำลังใจอธิบายขั้นตอนการรักษาและให้ความหวังว่าคนไข้จะมีโอกาสหายหากว่ามาทำการรักษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

อาคารสถานที่ของมูลนิธิ จะมีลักษณะ เป็นห้องโถงมีบรรยากาศดี สะอาด และมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่สร้างความรู้สึกรบายตาและสบายใจ มีที่จอดรถ และ ที่นั่งพักรอรับการรักษา ผู้ให้การรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล มีการให้ความสำคัญกับคนไข้มาก และหากคนไข้ไม่มีเวลาจะสามารถรักษาทางไกลได้ในกรณีที่อยู่ห่างไกล และเดินทางไม่สะดวกสามารถนำรูปถ่ายมาให้ทำการรักษาได้ ในช่วงที่เข้ามาทดลองรับการรักษาครั้งแรกนั้น การต้อนรับและความเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจจะมารักษาโรคซ้ำอีกครั้ง การได้มีโอกาสพูดคุยซักถามอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้ป่วยมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีโอกาสจะหายได้ เพราะมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และวิธีการรักษาดีขึ้น ผู้วิจัยเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่มูลนิธิและคนไข้ มีลักษณะในแง่บวก และคนไข้มีแนวโน้มจะเชื่อถือศรัทธาในตัวเจ้าหน้าที่ให้การรักษา ปัจจัยในตัวเจ้าหน้าที่ที่น่าสนใจ คือ เจ้าหน้าที่จะผ่านการอบรม ให้มีความรู้ความสามารถ และถูกปลูกฝังค่านิยมและแนวความคิด ทำให้มีความสามารถที่จะมีอิทธิพลสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาได้ นอกจากนี้ผู้ที่ทำหน้าที่ ที่ทำหน้าที่ให้การรักษาโรค มักจะเป็นผู้ที่เต็มใจ และจริงใจจะช่วยเหลืองานของมูลนิธิ และมีลักษณะนิสัยที่ชอบทำงานการกุศลและช่วยเหลือคนอื่น

ภาวะผู้นำในมูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาล (Leadership) ผู้นำ คือ บุคคลในองค์กรที่มีอิทธิพล ชูงใจ มีอำนาจเหนือผู้อื่นในการมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์กรโดยมีการควบคุม ดูแลกิจกรรมของคนในองค์กร และรักษาความสัมพันธ์กับการติดต่อในเครือข่ายกับองค์กรอื่นๆ องค์กรจะขาดผู้นำเสียมิได้ เนื่องจากองค์กรประกอบด้วย ปัจเจกบุคคล

ที่มีความแตกต่างกันมารวมกัน เมื่อมีความขัดแย้งก็ย่อมต้องการมีผู้นำคอยประสานระหว่างความสัมพันธ์

Fiedler เชื่อว่า ความสัมพันธ์จะดีได้นั้น สมาชิกองค์การต้องมีความจงรักภักดี มีความคิดในแง่ดีและยอมรับกันและกัน และเชื่อมั่นในตัวผู้นำ Fiedler แบ่งผู้นำออกเป็น 2 แบบ คือ

1. Task-oriented จะเป็นผู้หน้าที่เน้นความสำคัญไปที่กระบวนการปฏิบัติงานการริเริ่ม การกระทำ การจัดหาข้อมูลเฉพาะด้านและการจูงใจให้สมาชิกไปสู่เป้าหมาย รวมทั้งประเมินค่าความเคลื่อนไหวไปสู่จุดหมาย
2. Relationship-oriented จะเป็นผู้หน้าที่เน้นหน้าที่สนับสนุน เช่นการกระตุ้นให้เกิด การสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) ก่อให้เกิดส่วนร่วมในการทำ งาน สร้างแรงจูงใจ ดูแลสมาชิกองค์การ และ รักษาความสัมพันธ์ที่ดีให้มีความ เหนียวแน่น (Magaly Queralt , 1996 : 274)

ผู้นำในมูลนิธิเพื่อฝึกพลังจักรวาล คือ ประธานมูลนิธิ ซึ่งเป็นคนไทย ประธานมูลนิธิมาจากการแต่งตั้งด้วยความยินยอมพร้อมใจของกลุ่มคนที่ริเริ่มจัดตั้งมูลนิธิในช่วงแรก ประธานมูลนิธิมีคุณสมบัติ คือ ด้านสถานภาพทางสังคมมีตำแหน่งทางทหารเป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการรักษาโรคในระดับสูงสุดในเมืองไทย นอกจากนี้ยังมีลักษณะนิสัยที่มุ่งจะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมลักษณะของประธานมูลนิธิ จะเป็นผู้นำแบบ Relationship Oriented เป็นผู้ที่คอยสร้างความพึงพอใจในด้านความสัมพันธ์ของสมาชิก เป็นตัวแทนของมูลนิธิในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ เช่น รับผิดชอบในการให้สัมภาษณ์ทางสื่อมวลชน และ ติดต่อขอจดทะเบียนและขอใบอนุญาตต่างๆ แก่มูลนิธิ

นอกจากผู้นำที่เป็นชาวไทยแล้ว ยังมีผู้นำชาวเวียดนามซึ่งเป็นผู้ว่าสูงสุดในการฝึกพลังจักรวาลทั่วโลก ผู้นำชาวเวียดนาม เป็นผู้ที่น่าแนวคิดมาเผยแพร่ เป็นผู้ริเริ่มสร้าง วัตถุประสงค์ทางด้านความคิดและเป็นผู้มีอำนาจ ชักจูงใจสมาชิกให้เชื่อตามแนวความคิด จึงมีลักษณะเป็นผู้นำแบบ Task Oriented เมื่อไรก็ตามที่เป็นการตัดสินใจสำคัญผู้นำชาวไทย ต้องมีการปรึกษาและได้รับอนุญาตจากผู้นำชาวเวียดนาม เช่น การตัดสินใจในการเลือกตั้ง มูลนิธิ การเปิดมูลนิธิ และการจัดการเรียนการสอน พลังจักรวาลในระดับสูง ผู้นำชาวเวียดนาม จะมีความรู้ความชำนาญ และมีความสามารถในการจูงใจ จึงมี Expert Power ที่ช่วย เหลือในการแก้ปัญหาให้สมาชิกคนอื่นได้ในทางปฏิบัติ โดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ นอกจากนี้ ผู้นำชาวเวียดนามยังมี Referent Power หรือที่เรียกกันว่า บารมี (Charisma) ซึ่งเป็นผู้มีความน่าประทับใจ ดึงดูดใจเป็นแบบอย่างมีอารมณ์คงที่มีมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพดี ซึ่งหลายสิ่งหลายอย่างในตัวผู้นำ นำให้เกิดอิทธิพลต่อผู้อื่น(Magaly

, 1996 : 288) นอกจากนี้ ลักษณะของผู้นำที่มีความน่าเชื่อถือศรัทธาเช่นนี้ทำให้สมาชิกมีความรู้สึกที่ดี และชื่นชมยกย่องเป็นแรงเสริมช่วยให้สมาชิกองค์การ มีความรู้สึกในแง่บวกต่อองค์การ และมีความเชื่อมั่นและคาดหวังว่าความรู้ความสามารถที่ผู้นำถ่ายทอดให้ นำไปใช้ได้จริง มีประสิทธิภาพและช่วยให้เกิดความรู้สึกมีกำลังใจ ที่จะประสบความสำเร็จในการรักษาโรค ผู้ที่ได้รับคำแนะนำให้รักษาโรคด้วยพลังจักรวาลในช่วงแรก จะยังไม่รู้จักผู้นำชาวเวียดนาม แต่จะเริ่มรู้สึกศรัทธาชื่นชมในความสามารถในภายหลัง เมื่อมีโอกาสพบเห็นตัวจริง หรือได้รับฟังคำบอกเล่า หรือมีประสบการณ์จากคนอื่นถ่ายทอดให้ ปัจจัยในเรื่องผู้นำจึงมีไปปัจจัยแรกที่ดึงคนเข้ามารักษา แต่จะเป็นปัจจัยเสริมแรง (Reinforcement) ที่ช่วยยึดเหนี่ยวให้สมาชิกมีความเหนียวแน่นมั่นคงในความศรัทธามากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้รับคำบอกเล่าจากผู้ที่เคยพบเห็นผู้นำชาวเวียดนามพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเชื่อถือและศรัทธาผู้นำ และประทับใจในบุคลิกภาพ ที่มีความเมตตากรุณารักษาโรค และเผยแพร่ความรู้ที่มีประโยชน์ให้ นอกจากนี้ยังศรัทธาในความสามารถที่ไม่มีใครเสมอเหมือน ผู้ให้สัมภาษณ์บางคนให้ความเคารพนับถือ กราบไหว้ และตั้งรูปไว้ที่ห้องบูชา และมักจะระลึกนึกถึงบุญคุณและเชื่อมโยงตัวผู้นำชาวเวียดนามกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเคารพนับถือ เมื่อทำการรักษาโรคผู้เข้ารับการรักษาหรือผู้ให้การรักษาบางคน จะนึกถึงอาจารย์ใหญ่ชาวเวียดนาม เนื่องจากเชื่อว่า จะช่วยให้ผลการรักษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในด้านจิตวิทยาขององค์การ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การ แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ แรงจูงใจ ความพึงพอใจในการทำงาน ขวัญ กำลังใจและความยึดมั่นผูกพัน
2. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมองค์การ ได้แก่ การออกแบบงาน การติดต่อสื่อสาร พฤติกรรมผู้นำและผู้บริหาร

การจูงใจ (Motivate) เป็นการเร้าหรือกระตุ้น ทำให้บุคคลรู้สึกและตัดสินใจแสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง โดยเฉพาะ Spranger กล่าวว่าค่านิยมมีส่วนชี้นำพฤติกรรม ค่านิยมด้านศาสนาความเชื่อและสิ่งเร้าลับ นอกจากนี้อาจเป็นลักษณะของความชอบ เช่น ชอบการนั่งสมาธิ ความเชื่อนี้เองส่งผลภายในตัวบุคคลทำให้มีความชื่นชอบพลังจักรวาลที่มีการรวมเอาความคิดความเชื่อในสิ่งลึกลับ และความเชื่อในการนั่งสมาธิ เช่น เชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยในการรักษาโรค และการรักษาโรคต้องมีการทำสมาธิ จึงก่อให้เกิดการผสมผสานแนวความคิด

ผู้วิจัยสังเกตว่า คนในองค์กรของพลังจักรวาล มีความพึงพอใจต่อเป้าหมายในการบำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บ และการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เมื่อตนเองได้รับผลสำเร็จในการรักษาโรค ทำให้เกิดผลตอบแทนที่น่ายินดี ส่งผลให้เกิดการยึดมั่นผูกพันในองค์กร

สิ่งที่เป็นพิเศษในระบบความสัมพันธ์ คือ กระบวนการกลายเป็นบุคลากรด้านการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล ผู้ที่รักษาโรคได้นั้นต้องผ่านเงื่อนไข ในการมีคุณธรรม และผ่านการฝึกอบรมเรียนรู้เป็นหลักสูตร ซึ่งทุกคนสามารถทำได้ แต่ความสามารถในการรักษาอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับพรสวรรค์ การฝึกฝน และสมาธิที่แน่วแน่ การเลื่อนฐานะเป็นผู้ให้การรักษาโรค นั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนตามนโยบายของมูลนิธิ และการเรียนเพียงแค่ระดับต้นในเวลา 1-2 วัน ก็เริ่มรักษาโรคให้กับตนเองและผู้อื่นได้ นั้น ทำให้เกิดความคิดที่ดีต่อตนเอง รู้สึกภาคภูมิใจในความสามารถพิเศษนี้ ได้รับการยกย่องจากคนในสังคม โดยเฉพาะสังคมไทยเคารพยกย่อง ผู้ที่มีบทบาทเป็นผู้รักษาพยาบาลเปรียบเสมือนกับผู้มีพระคุณ มาช่วยบรรเทาความเจ็บปวดทรมานจากโรค ดังนั้น กล่าวได้ว่า สถานภาพการเป็นผู้ให้การรักษาพยาบาล ช่วยส่งเสริมแนวคิดแบบมนุษยนิยมคือทำให้คนมีความเชื่อในความสามารถและศักยภาพของมนุษย์ นั่นคือ บุคคลสามารถรักษาโรคให้กับตนเองและผู้อื่นได้ เป็นการช่วยเหลือตนเอง (Self help) และทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Esteem)

การตัดสินใจว่าเป็นคนป่วยต้องตัดสินใจเองว่าตนเองป่วย และเลือกที่จะแสวงหาการรักษาพยาบาล การเจ็บป่วยหมายถึง การเลือกที่จะถอนตัวออกจากรูปแบบปกติของพฤติกรรมสังคม และอาจมองว่าความเจ็บป่วยเป็นลักษณะของความเบี่ยงเบน (Deviance) เนื่องจากสังคมต้องทำหน้าที่ในการจัดการและควบคุมคนป่วยที่ไม่อาจจะทำหน้าที่สมบูรณ์ในสังคมได้ บทบาททางการแพทย์ก็จะเป็นกฎเกณฑ์และควบคุมคนที่ยอมรับสภาพการป่วย จนกระทั่งพวกเขาสามารถทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติในสังคม

ลักษณะของคนป่วยมีสี่ประการคือ

- คนป่วยละทิ้งความรับผิดชอบต่อปกติที่ต้องผูกพันกับงานและครอบครัว
- คนป่วยไม่อาจช่วยเหลือตัวเองได้ ต้องอาศัยความช่วยเหลือที่ได้รับการฝึกฝน
- คนป่วยจำเป็นต้องได้รับการรักษาให้หายดี ในการเจ็บป่วยนั้นคนป่วยต้องมีความปรารถนาที่จะกลับมามีสุขภาพดี
- คนป่วยจะต้องถูกคาดหวังให้มีการแสวงหาการรักษาโรค

แพทย์หรือผู้ให้การรักษาต้องแสดงบทบาทในกระบวนการรักษาและเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจของคนไข้ มีความพยายามในการใช้ความชำนาญรักษาคนไข้และมีสิทธิเหนือคนไข้ในด้านสุขภาพมีสิทธิในการตรวจรักษาร่างกายและรับรู้ข้อมูลส่วนตัวของคนไข้ (Tony Bilton, 1996: 415)

บทบาทในการรักษาพยาบาลคนไข้ด้วยพลังจักรวาล มีลักษณะเหมือนกับการรักษาแบบที่ Parson กล่าวถึงนั่นคือ ผู้ให้การรักษาสามารถสัมผัสตัวคนไข้ ชักถามอาการและมีการบันทึกประวัติคนไข้ และบันทึกจำนวนครั้งในการรักษาด้วย

แนวความคิดแบบ Symbolic interactionism จะพิจารณาการกระทำระหว่างกันของบุคคลต่าง ๆ ในด้านสุขภาพและความเจ็บป่วยและเน้นประสบการณ์ของความเจ็บป่วยที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนระหว่างคนไข้และคนรักษา

Stewart และ Roter (1986) ได้แบ่งประเภทของสถานการณ์ที่คนไข้แสดงบทบาทผู้บริโภ�ทางการแพทย์ในบริการธุรกิจด้านสุขภาพของเอกชน และสถานการณ์ที่แพทย์แสดงลักษณะความเป็นพ่อ (Paternalism) (Tony Bilton, 1993:417) นั่นคือลักษณะของความสัมพันธ์ที่เป็นในแง่บวก เป็นสิ่งช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับระบบความสัมพันธ์ของผู้ให้การรักษาและผู้รับการรักษา

Jay Katz (Reenee C Fox 1989:31) ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคนไข้และคนรักษา จะเป็นสิทธิและหน้าที่อันพึงเคารพมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เผชิญหน้ากับชะตากรรมร่วมกัน และมีการตัดสินใจร่วมกันและมีความยินยอมพร้อมใจร่วมกันในการรักษา แม้ว่าลักษณะของความสัมพันธ์จะเป็นไปด้วยดีตามคำนิยามนี้ ยังมีการโต้เถียงและความขัดแย้งเกิดขึ้น ในขณะที่วิทยาการมีการขยายตัว เทคโนโลยีมีความเจริญจนกระทั่งเสนอทางเลือกมากมายให้กับประชาชนและคนเราจะได้อำนาจจากผู้เชี่ยวชาญมากมาย ทำให้คนเราอยู่ในสภาวะที่ต้องมีการเสี่ยงในการเลือกและขึ้นอยู่กับความนิยมชมชอบส่วนบุคคล (Value Preferences) บุคคลจึงต้องตัดสินใจเลือกอย่างอิสระทำให้การแพทย์ไม่มีลักษณะที่ผูกขาดเพียงไม่กี่แห่ง และบุคคลจำเป็นต้องได้รับข้อมูลมากขึ้น และ ต้องการความช่วยเหลือจากรัฐในด้านการควบคุมตัวแทนด้านสุขภาพในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ทำให้คนเรารู้สึกสับสนและจำเป็นต้องได้รับการแนะนำได้รับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และคนใกล้ชิดอย่างน้อยที่สุด ผู้ให้บริการทางการแพทย์ก็จะได้รับการคาดหวังให้มีความรับผิดชอบห่วงใยอาทรคนไข้ หากความสัมพันธ์ระหว่างคนไข้กับผู้รักษาเป็นไปด้วยดี จะช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวอ้างว้าง (Alienation) ที่มีอยู่ท่ามกลางมนุษย์ด้วย

การพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ทำให้คนมารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล" มีสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. ความต้องการความจำเป็นพื้นฐานทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
2. ครอบครัวและเครือข่ายมีอิทธิพลทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
3. กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
4. การสื่อสารมวลชนมีอิทธิพลทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
5. การเป็นโรคร้ายแรงทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
6. ความต้องการความมั่นคงทางจิตใจทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล
7. ความศรัทธาในองค์การทำให้คนมารักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาล

ผลการพิสูจน์พบว่า สมมติฐานได้รับการยืนยันทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 4 สิ่งที่เกิดขึ้นนี้สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐาน ข้อ 1 การรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลนั้น คนส่วนใหญ่ จำนวน 17 คน จาก 22 คน เลือกใช้บริการรักษาโรคด้วยวิธีนี้ เนื่องจากภาวะจำเป็นด้านสุขภาพ คือ คนเหล่านี้มีอาการเจ็บป่วย ซึ่งในคนแต่ละคน มีอาการป่วยหลายอย่างในระดับรุนแรงและไม่รุนแรง ในที่นี้เป็นผู้ที่มีอาการป่วยมีอาการไม่รุนแรง แต่อาการมักเกิดเรื้อรัง สร้างความรำคาญและรักษาไม่หายขาด แพทย์แผนปัจจุบันไม่สามารถวินิจฉัยโรคได้ ทำให้ต้องพึ่งพาการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลและนอกจากนี้ แล้ว ความสะดวกรวดเร็วของการรักษาโรคด้วยพลังจักรวาลมีมากกว่าการรักษาโรคด้วยแผนปัจจุบัน และไม่เสียค่าใช้จ่ายไม่ต้องผ่านกระบวนการอันซับซ้อนของการแพทย์แผนปัจจุบัน จึงทำให้มีข้อได้เปรียบที่คนทั่วไปคำนึงถึง โรคที่คนเจ็บป่วยแม้ว่าจะเป็นการเจ็บป่วยเล็กน้อยไม่ถึงแก่ชีวิตแต่ ถ้ารักษาไม่หาย ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและสูญเสียเวลา ตลอดจนทรัพยากรบุคคลไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ เพราะมีอุปสรรคด้านโรคภัยไข้เจ็บ

สมมติฐานข้อ 2 เหตุผลที่ทำให้คนมารักษาโรคด้วยพลังจักรวาลมาจากการแนะนำ การชักชวน จากครอบครัวและเครือข่าย รวมถึงการปรึกษาหารือในครอบครัว ในที่นี้ คนจำนวน 13คน จาก 22 คน ได้รับการช่วยเหลือจากคนใกล้ชิดที่เป็นเครือข่าย และคนในครอบครัว บุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีบทบาทในการชักจูงทางสังคม เป็นผู้นำทางความคิด (Opinion leader) และเป็นอิทธิพลบุคคล (personal Influence) ดังนั้นครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่น่าจะมีการส่งเสริมการรณรงค์ด้านสุขภาพอนามัย เมื่อมีการวางนโยบายทางด้านสุขภาพที่มีประสิทธิผล

สมมติฐานข้อ 3 การตัดสินใจเลือกมารักษาโรคด้วยพลังจักรวาลนั้น ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดตามหลัก Lay-referral System ผู้ที่มารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล 22 คน ใช้เหตุผลจากเพื่อนเป็นจำนวน 13 คน จึงเป็นสิ่งที่น่าจะได้เห็นความสำคัญในการ

ปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ โดยอาศัยกลุ่มเพื่อนและคนรู้จักเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ทักษะคิดต่าง ๆ เนื่องจากพฤติกรรมบางอย่างต้องอาศัยพฤติกรรมกลุ่ม (Peer group) ในการสร้างแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำ ความสามัคคีในกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์แบบปรองมุก และ การรวมกลุ่มกันทำงานนำไปใช้ประโยชน์ได้ในแง่การพัฒนาชุมชน หรืองานด้านสหกรณ์

สมมติฐาน ข้อ 4 สื่อมวลชนมีอิทธิพลน้อยมากหรือแทบไม่มีผลเลยต่อการรักษาพยาบาล ทั้งนี้ คนจำนวนเพียง 4 คนเท่านั้นที่กล่าวถึงความสำคัญของสื่อมวลชน งานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ที่แสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนช่วยเผยแพร่แนวคิดของการรักษาพยาบาลได้อย่างรวดเร็วและได้ผล แต่ในบริบทวัฒนธรรมไทย ลักษณะโครงสร้างสังคมแตกต่างจากในอเมริกา คนไทยอาจกำลังอยู่ในช่วงที่ความตื่นตัวกับสิ่งใหม่ลดน้อยลงหรือเลิกฮือฮา ในแพ้นั้ การรักษาโรคด้วยพลังจักรวาล เพราะเมื่อ 3-4 ปีก่อนพลังจักรวาลเป็นสิ่งที่กำลังฮิตมาก คนให้ความสนใจกันมาก และมาทดลองรักษาเป็นจำนวนนับพันคน จากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ในมูลนิธิ และนอกจากนี้ อาจเป็นความบกพร่องของผู้วิจัยในการถามคำถามที่กว้างเกินไป คือ ถามว่า รู้จักพลังจักรวาลได้อย่างไร คำถามกว้างเกินไป ไม่ได้มุ่งเน้นที่ประเด็นใดอย่างชัดเจน

สมมติฐานข้อ 5 คนที่จะมีพฤติกรรมการรักษาพยาบาลด้วยพลังจักรวาลได้นั้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่า คนเหล่านี้ป่วยเป็นโรคที่รักษาไม่หายโดยแพทย์แผนปัจจุบันหรือที่อื่น ผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 13 คน จาก 22 คน เป็นผู้มีปัญหาด้านสุขภาพอย่างมากเพราะ โรคที่เป็นอยู่ยังไม่มีการรักษาที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ถือว่าเป็นการเสี่ยงชีวิตและอันตรายที่คนเราต้องประสบ แม้ว่า ความเจริญทางวิทยาการมากแต่ก็ไม่อาจรักษาโรคได้ทุกโรค

สมมติฐานข้อ 6 เหตุผลของการเข้ามารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล มาจากภาวะทางจิตวิทยา คนจำนวน 21 คน จาก 22 คนต้องการความยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เนื่องจากความไม่สบายใจ ความกังวลใจในสภาวะต่าง ๆ โดยเฉพาะกังวลใจเรื่องความเจ็บป่วยที่คุกคามสวัสดิภาพของชีวิต แสดงให้เห็นว่า สังคมยังขาดสิ่งช่วยเหลือสมาชิกทางด้านจิตใจ หรือมีบริการทางด้านนี้แล้วไม่เพียงพอในการตอบสนองหรือไม่ช่วยสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นได้

สมมติฐานข้อ 7 เหตุผลที่คนมารักษาโรคด้วยพลังจักรวาล คือ ความรู้สึกศรัทธาต่อองค์การ ในที่นี้เน้นที่ความรู้สึกพึงพอใจในกระบวนการรักษาและความรู้สึกที่ดีต่อผู้ให้การรักษาโรค ผู้เข้ารับการรักษาโรคจำนวน 17 คน จาก 22 คนรู้สึกประทับใจเจ้าหน้าที่และกระบวนการรักษา ทำให้เป็นเรื่องที่น่าคิดว่าการให้บริการทางด้านสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะด้านบุคลากร ควรจะมีการส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านมารยาทของบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อให้ความสะดวกสบายแก่สมาชิกในสังคม